

ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อ
คุณภาพการสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

วราพร เนื่องโสม

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พ.ศ. 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

**INFLUENCES OF THE CHARACTERISTICS OF AUDIT COMMAND
LANGUAGE SOFTWARE USERS ON PERFORMANCES OF
AUDIT WORKS UNDER THE SUPERVISION OF
COOPERATIVE AUDITING OFFICE REGION 4**

WARAPORN NUANGSOM

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFLLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
FACULTY OF MANAGEMENT SCIENCE
UBON RATCHATHANI UNIVERSITY
YEAR 2013
COPYRIGHT OF UBON RATCHATHANI UNIVERSITY**

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
ปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะบริหารศาสตร์

เรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ผู้วิจัย นางวราพร เนื่องโสม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

.....
(ดร.ชนัญญา สิ้นชื่น)

อาจารย์ที่ปรึกษา

.....
(ดร.ธรรมวิมล สุขเสริม)

กรรมการ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุ่งรัศมี บุญดาว)

กรรมการ

.....
(นางสายเพชร อักโข)

รักษาราชการแทนคณบดี

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี รับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทิศ อินทร์ประสิทธิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ปีการศึกษา 2556

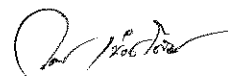
กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดีจาก ดร.ชนัญญา สิ้นชื่น ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาเสียสละเวลาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำที่ดีมาตลอด รวมถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุ่งรัศมี บุญดาว ที่ให้คำแนะนำการค้นคว้าอิสระตั้งแต่แรกเริ่ม ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ อาจารย์ประจำคณะบริหารศาสตรมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี หัวหน้ามงคล จันทร์ส่อง หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุบลราชธานี หัวหน้าอัญมณี ธีรสุทธิ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ร้อยเอ็ด ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ในเนื้อหา ตลอดจนเจ้าของผลงาน ตำรา และเอกสารทางวิชาการทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาก่อให้เกิดแนวคิดอันมีคุณค่าต่องานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ที่กรุณาเสียสละเวลามาเป็นประธานและกรรมการสอบ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ขอบคุณสมาชิกในครอบครัว ทุกคน ที่คอยดูแลให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจที่ดี และให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน อันทำให้ข้าพเจ้าสามารถประสบความสำเร็จได้

(นางวรพร เนืองโสม)

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่	

1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐาน	2
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 นิยามศัพท์	5

2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์/ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ	11
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้	12
2.4 โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (Audit Command Language)	13
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน	20
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี	21
2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา	30
3.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษา	31
3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.6 วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	34
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	80
5.2 อภิปรายผล	85
5.3 ข้อเสนอแนะ	91
เอกสารอ้างอิง	93
ภาคผนวก	97
ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ฟังก์ชันคำสั่งที่ใช้ประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี 17
3.1	จำนวนผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ที่ 4 30
4.1	ค่าความถี่ ร้อยละ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 39
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี 41
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพ การสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีเป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบความสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 42
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความ รับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 43
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ ในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีในเขต พื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 44
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ ในการเรียนรู้เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 46
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพ การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ที่ 4 47
4.8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงาน ตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 49
4.10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 50
4.11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 51
4.12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 52
4.13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 53
4.14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 54
4.15	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีเพศแตกต่างกัน 55
4.16	ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีอายุแตกต่างกัน 56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและ เป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีสถานภาพแตกต่างกัน	57
4.18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวม และเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชี ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน	58
4.19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ โดยรวมของคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่มี วุฒิการศึกษาแตกต่างกัน	59
4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและ เป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกัน	60
4.21 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม	61
4.22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามเป็นคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม	62
4.23 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วย สอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง	63
4.24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง	64
4.25 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม	65
4.26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม	66
4.27 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน	67

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.28 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน	68
4.29 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี กับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด	69
4.30 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด	70
4.31 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านสร้างสรรค์	71
4.32 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านสร้างสรรค์	72
4.33 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์	73
4.34 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์	74
4.35 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของ คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล	75
4.36 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล	76
4.37 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	78
4.38 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	79
ข.1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	106

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

3

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

โดย : วราพร เนื่องโสม

ชื่อปริญญา : บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

ประธานกรรมการที่ปรึกษา : ดร.ชนัญญา ลินชื่น

ศัพท์สำคัญ : โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี คุณภาพการสอบบัญชี

ในปัจจุบันองค์กรต่างๆ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีมากขึ้น จำเป็นที่ผู้สอบบัญชีต้องนำโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (Audit Command Language) มาใช้ในงานสอบบัญชีด้วยความซับซ้อนของโปรแกรม จึงส่งผลถึงการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชี ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ทั้งหมด 7 จังหวัด จำนวน 88 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี และระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีมากกว่า 11 ปี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้สอบบัญชีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ สถานภาพ และระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง กล่าวคือ ด้านความสามารถในการเรียนรู้ ด้านความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีอยู่ในระดับปานกลาง จากการวิเคราะห์ผลกระทบของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี พบว่าคุณลักษณะด้านความสามารถในการเรียนรู้มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านการสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และ ด้านความทันกาล

ปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี พบว่าโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดยากต่อการเข้าใจ ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่คล่องตัว ขาดผู้สอบบัญชีที่ชำนาญเฉพาะด้านการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ประจำสำนักงาน ผู้สอบบัญชีต้องทราบโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีที่สหกรณ์หน่วยรับตรวจใช้ถึงจะสามารถปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีควรมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา และควรมีการทบทวนความรู้อยู่เสมอ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะ และเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้ก้าวทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

ABSTRACT

TITLE : INFLUENCES OF THE CHARACTERISTICS OF AUDIT COMMAND
LANGUAGE SOFTWARE USERS ON PERFORMANCES OF AUDIT
WORKS UNDER THE SUPERVISION OF COOPERATIVE AUDITING
OFFICE REGION 4

BY : WARAPORN NUANGSOM

DEGREE : MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

CHAIR : CHANANDA SINCHUEN, Ph.D.

KEYWORDS : AUDIT SOFTWARE / PERFORMANCE OF AUDIT WORKS

Since accounting software has increasingly been used by different organizations, auditors have to apply Audit Command Language (ACL) software to their work. The ACL software is a complicated tool that affects the performance and quality of audit works. Therefore, the researcher conducted a study aiming at comparing the characteristics of the audit workers who used the ACL software in order to find out how they affect the quality of audit works. The objectives of this study are threefold: 1) to compare how the personal characteristics of audit workers affect the quality of audit works; 2) to examine how the characteristics of the ACL software users affect the quality of audit works; and 3) to study audit workers' problems and difficulties in using the ACL software. Using a questionnaire, the research collected data from 88 audit workers from 7 provinces under the Supervision of Cooperative Auditing Office Region 4. The statistical models used included percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, correlation analysis, and multiple regression analysis.

Results show that most of the audit workers were married women between 36 and 45 years old, with a bachelor's degree and over 11 years of auditing experience. The level of the audit workers' attitude toward each and all aspects of audit work quality was high: the number of the audit workers with a bachelor's degree who gave opinions about the "completion" factor of the audit work quality characteristic was greater than that of those with a master's degree at a statistically significant level of 0.05. The audit workers with different characteristics in age, sex,

marital status, and auditing experience held no different opinions regarding each and all aspects of audit work quality.

In examining how the characteristics of the ACL software users affected the quality of audit works, the research found that the level of the audit workers' attitude toward all of the ACL software use characteristics was high and that toward each characteristic was high and moderate. That is, the level of their attitudes toward "learning ability," "basic knowledge about the use of information technology," and "capability for software use" was high whereas that toward "auditing experience with the ACL use" was moderate. Analysis also shows that the characteristic "learning ability" had a positive relationship with all aspects of audit work quality, as well as each aspect of it such as "correction," "precision," "clarity," "conciseness," "creativity," "completion," and "timeliness."

In terms of the audit workers' problems and difficulties in using the ACL software, the research found that the audit workers found the ACL software difficult to understand because its command language was in English. As a result, they did not use it effectively. Another problem was a lack of audit workers at the offices who specialized in computer-assisted auditing tools. Lastly, the audit workers needed to understand the structure of auditing programs used by cooperative auditing offices. Otherwise, they wouldn't be able to perform their work. Therefore, to improve the quality of audit works through the use of the ACL software, audit workers should be ready to learn new things and review their lessons they have learned regularly to develop their skills, knowledge, and learning ability to keep up with the ever-changing technology.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในกระแสยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology: IT) เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้น องค์กรต่างๆ เริ่มต้นตัวกับการนำสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งคอมพิวเตอร์นับว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่องค์กรต้องมีและขาดเสียมิได้ และกลายเป็นเครื่องมือสำคัญของการทำงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและประมวลผลข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นการใช้ในการด้านการตลาด การเงิน การบริการ การการผลิต หรือแม้กระทั่งงานบัญชีที่ปัจจุบันเปลี่ยนจากระบบมือ (Manual System) มาประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีมากขึ้นซึ่งโปรแกรมฯ มักจะมีความซับซ้อน ทั้งนี้เพื่อให้องค์กรสามารถรองรับเงื่อนไขต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจขององค์กรได้อย่างหลากหลาย ในปัจจุบันมีโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีเกิดขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติงานและรูปแบบการบริหารงานทางด้านบัญชีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จำเป็นที่ผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นนักบัญชีหรือผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ และหาเครื่องมือมาสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพเท่าทันกับวิวัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป

ผลจากการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้งานดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบถึงการปฏิบัติงานตรวจสอบข้อมูลของผู้สอบบัญชีในการสอบทานความถูกต้องของรายการข้อมูลทางบัญชีและข้อมูลทางการเงินที่ปรากฏอยู่ในรายงานงบการเงินขององค์กรที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้น โปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถช่วยผู้สอบบัญชีในการทดสอบความถูกต้องของรายการข้อมูลทางการเงิน จึงเข้ามามีบทบาทอย่างมีสาระสำคัญ ในปัจจุบันกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หน่วยงานต้นสังกัดของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าวจึงได้ดำเนินการจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (Audit Command Language) ซึ่งเป็นโปรแกรมสำหรับสอบบัญชีโดยเฉพาะมาใช้ในงานสอบบัญชีสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการเงินการบัญชีในการประมวลผลข้อมูล (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550 : 1)

เนื่องจากความซับซ้อนของโปรแกรม และเมนูคำสั่งการใช้งานที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดของโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL ส่งผลถึงการปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ซึ่งกระทบต่อผู้สอบบัญชีส่วนหนึ่งที่เป็นผู้สอบบัญชีรุ่นเก่าที่ไม่คุ้นเคยกับ

การใช้เทคโนโลยี ทำให้ยังมองไม่เห็นประโยชน์ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ช่วยในงานสอบบัญชี ทั้งนี้ต้องใช้เวลาในการพัฒนาผู้สอบบัญชีให้สามารถใช้งานกับโปรแกรมสำเร็จรูปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล แสดงให้เห็นถึงความคุ้มค่าของการจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก ในการจัดหาเครื่องมือช่วยตรวจสอบบัญชีของหน่วยงาน

ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นแหล่งที่มาของการศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เพื่อทราบปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้สอบบัญชีเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของงานสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ

- 1.2.1 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชี ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี
- 1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของผู้สอบบัญชีจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

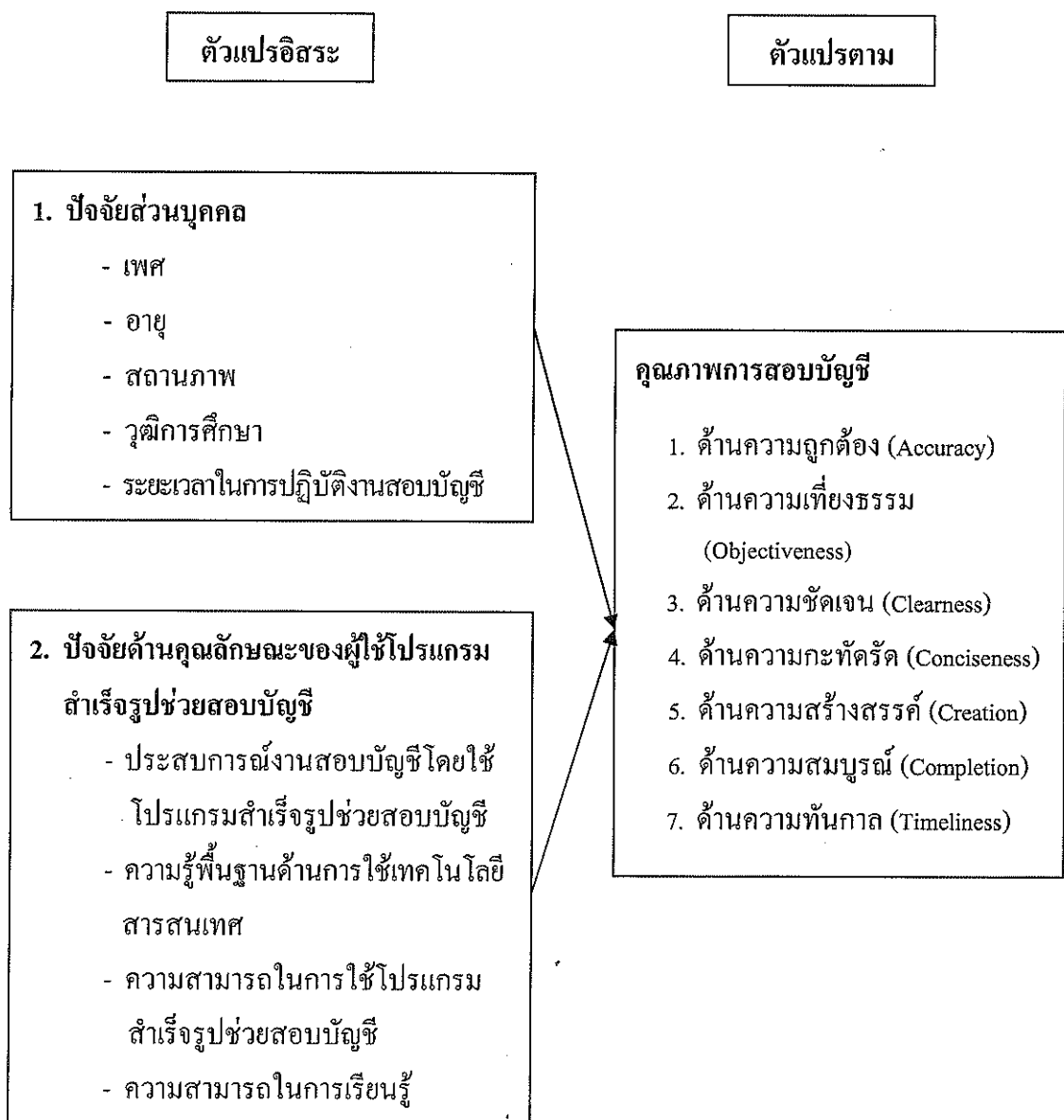
1.3 สมมติฐาน

เนื่องจากการศึกษากลุ่มประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางอธิบายให้เห็นถึงข้อเท็จจริง และเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลให้ได้ตรงเป้าหมาย ดังนี้

- 1.3.1 ผู้สอบบัญชีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน
- 1.3.2 คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชี

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี รวมทั้งแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี และได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดของการศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ดังนี้

1.4.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพ
- 4) วุฒิกการศึกษา
- 5) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

1.4.1.2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ได้แก่

- 1) ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
- 2) ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3) ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
- 4) ความสามารถในการเรียนรู้

1.4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพการสอบบัญชี ซึ่งสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี ในแต่ละด้านดังนี้

- 1.4.2.1 ด้านความถูกต้อง (Accuracy)
- 1.4.2.2 ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness)
- 1.4.2.3 ด้านความชัดเจน (Clearness)
- 1.4.2.4 ด้านความกะทัดรัด (Conciseness)
- 1.4.2.5 ด้านความสร้างสรรค์ (Creation)
- 1.4.2.6 ด้านความสมบูรณ์ (Completion)
- 1.4.2.7 ด้านความทันกาล (Timeliness)

1.5 ขอบเขตการวิจัย

ศึกษาปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยประชากร คือ ผู้สอบบัญชีในพื้นที่จำนวน 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดยโสธร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบปัญหาอุปสรรคของผู้สอบบัญชีจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี และได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

1.6.2 สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานสอบบัญชี และลดระยะเวลาในการแสดงความเห็นต่อการเงินของผู้สอบบัญชี

1.6.3 ได้ข้อมูลพื้นฐานจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีให้ต้นสังกัดได้นำไปปรับปรุง Software เช่น การพัฒนาคำสั่งมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ตลอดจนได้ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนานวัตกรรมเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

1.8 นิยามคำศัพท์

ผู้สอบบัญชี หมายถึง ข้าราชการของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ สังกัดสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์จังหวัดในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดกาฬสินธุ์

โปรแกรมสำเร็จรูป (Package Software) หมายถึง ซอฟต์แวร์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเฉพาะกิจเพื่อสนับสนุนการทำงานให้สะดวกและง่ายขึ้น สร้างโดยองค์กรที่มีความชำนาญในด้านนั้นๆ โดยเฉพาะมีการปรับปรุงรุ่น (Version) ของซอฟต์แวร์ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นอยู่เสมอ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบรายการทางบัญชีของสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

การสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี และหลักฐานอื่นๆ ของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ตามแนวทางการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ได้กำหนดเป็นมาตรฐาน ไว้เพื่อให้ผู้สอบบัญชีจะสามารถวินิจฉัย และแสดงความเห็นได้ว่างบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นขัดกับข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่เพียงใด

คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การแสดงความเห็นในงบการเงินของผู้สอบบัญชีใน รายงานการสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของคุณภาพถูกต้องและ ครบถ้วนในสาระสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งสามารถวัดได้จาก รายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี ในแต่ละด้านดังนี้

- (1) ด้านความถูกต้อง (Accuracy)
- (2) ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness)
- (3) ด้านความชัดเจน (Clearness)
- (4) ด้านความกะทัดรัด (Conciseness)
- (5) ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creation)
- (6) ด้านความสมบูรณ์ (Completion)
- (7) ด้านความทันกาล (Timeliness)

ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี หมายถึง การสะสม เทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล และหลักฐานการตรวจสอบที่เพียงพอต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชี

ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การปฏิบัติการ การประมวลผล และการจัดเก็บ สารสนเทศ

ความสามารถในการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ ข้อมูล และรายละเอียดในสาขางานที่ทำได้อย่างรวดเร็ว มีทักษะการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด กระตือรือร้นและ พยายามที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้เพื่อนำมาพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสามารถในการใช้โปรแกรม หมายถึง ความสามารถในการใช้คำสั่งจากโปรแกรม สำเร็จรูป ACL เพื่อการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ทั้งนี้เพื่อให้ได้มา ซึ่งข้อมูลและหลักฐานการตรวจสอบที่เพียงพอต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชี

บทที่ 2

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์/โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้
- 2.4 โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (Audit command Language)
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี
- 2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์/ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

2.1.1 ความหมายของการตรวจสอบบัญชีโดยใช้คอมพิวเตอร์

ชนินฐา ทศนาพิทักษ์ (2551 : 13) กล่าวว่า การตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือช่วยในการตรวจสอบ (Audit Tool) หรือที่เรียกว่า เทคนิคการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบบัญชี (Computer Assisted Audit: CAATs) หมายถึง การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ซึ่งได้แก่ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบการจัดการฐานข้อมูล มาช่วยในการตรวจสอบบัญชี ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software: GAS) และการใช้ข้อมูลทดสอบ (Test Data) สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1.1.1 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software: GAS)

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบทั่วไป ช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถหาหลักฐานเกี่ยวกับคุณภาพของการบันทึกรายการ (Record) ข้อมูลต่างๆ ได้โดยตรง ซึ่งมีส่วนในการตัดสินใจเกี่ยวกับ

คุณภาพของโปรแกรมประยุกต์ว่ามีความน่าเชื่อถือเพียงใด ที่นิยมใช้กันทั่วไปได้แก่ โปรแกรม IDEA (Interactive Data Extraction and Analysis) และ โปรแกรม ACL (Audit Command Language)

อัญมณี ถิรสุทธิ (2550 : 42) กล่าวว่า โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไป (Generalized Audit Software หรือ GAS) เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการตรวจสอบทั่วไป เช่น การทดสอบการคำนวณ การสุ่มตัวอย่าง และการจัดพิมพ์คำยืนยันยอดช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถเข้าถึงและจัดการกับข้อมูลต่างๆ ได้แม้ข้อมูลจะเก็บอยู่ในแฟ้มข้อมูลหลายๆ แฟ้มที่มีโครงสร้างข้อมูลต่างกัน โดยผู้ใช้ไม่ต้องเขียนโปรแกรมสั่งงานเอง อย่างไรก็ตามข้อมูลที่จะสามารถนำมาใช้ได้ นั้น จะต้องเป็นข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในสื่อสำหรับเก็บข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ (Computer Media Storage) เท่านั้น เช่น แผ่นดิสก์เก็ต ฮาร์ดดิสก์และแถบแม่เหล็ก เป็นต้น

กล่าวได้ว่า โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการตรวจสอบทั่วไปส่วนใหญ่ เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถหาซื้อได้ทั่วไป (Off-The-Shelf Software) GAS ที่เป็นที่นิยมใช้กันทั่วไป ได้แก่ IDEA (Interactive Data Extraction and Analysis) และ ACL (Audit Command Language)

2.1.1.2 การใช้ข้อมูลทดสอบ (Test Data)

การใช้ข้อมูลทดสอบ (Test Data) คือ การที่ผู้สอบบัญชีใช้ข้อมูลรายการที่เป็นตัวอย่างชุดหนึ่ง (Sample of Transactions) ที่ผู้สอบจัดทำขึ้นมาเพื่อตรวจสอบโปรแกรมที่ใช้งานอยู่ว่ามีการประมวลผลถูกต้องและมีจุดควบคุมต่างๆ ตามที่ระบุไว้หรือไม่ ข้อมูลทดสอบอาจมีการนำเข้าข้อมูลสู่ระบบโดยมีการจัดให้อยู่ในรูปแบบแฟ้มข้อมูลที่คอมพิวเตอร์สามารถอ่านได้ หรือจัดทำเป็นเอกสารข้อมูลนำเข้าซึ่งต้องมีการบันทึกข้อมูลตามเอกสารนั้นเข้าสู่ระบบอีกครั้งหนึ่ง การใช้ข้อมูลทดสอบมี 2 ประเภทที่สำคัญ คือ การใช้ข้อมูลทดสอบแบบทดสอบค่าด้า (Test Data) ซึ่งเป็นวิธีที่ออกแบบขึ้นมาเพื่อใช้กับการประมวลผลแบบกลุ่ม (Batch Processing) และการใช้ข้อมูลทดสอบแบบบูรณาการ (Integrated Test Facility) เป็นเทคนิคซึ่งผู้สอบบัญชีสร้างข้อมูลจำลองขึ้น (Simulated transaction) แล้วนำไปประมวลผลร่วมกับข้อมูลจริงของหน่วยรับตรวจโดยใช้โปรแกรมประยุกต์ (Application Program) ซึ่งหน่วยรับตรวจใช้ในการประมวลผลข้อมูลตามปกติบนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานอยู่จริง หลังจากการประมวลผลจะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์

2.1.2 ประโยชน์ของการตรวจสอบโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ

โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบ เป็นเครื่องมือการตรวจสอบที่ได้รับความนิยมใช้กันมากในปัจจุบัน เนื่องจากทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้รวดเร็วขึ้น ได้ผลการตรวจสอบที่ถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และสามารถใช้เป็นหลักฐานประกอบการตรวจสอบที่มีความน่าเชื่อถือ โดยผู้สอบบัญชีสามารถนำมาช่วยงานประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550 : 2-3)

2.1.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis Tool)

ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์รายการข้อมูล ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อหาแนวโน้มเบื้องต้นของรายการทางการเงิน ได้แก่ ยอดขายสุทธิ ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ กำไรต่อหน่วย เพื่อนำผลที่ได้มาประกอบ การวิเคราะห์ และพิจารณาวางแผนการตรวจสอบบัญชี

2) การวิเคราะห์หาแนวโน้มของรายได้และค่าใช้จ่าย ได้แก่ ยอดขาย ต้นทุนขายค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อวิเคราะห์หาแนวโน้มของรายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภทของสินค้า

2.1.2.2 สัมภาษณ์เทคนิคการสอบบัญชี (Audit Techniques)

ใช้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนเทคนิคการสอบบัญชี ดังต่อไปนี้

1) การทดสอบเนื้อหาสาระของรายการ และยอดคงเหลือ (Substantive Test of Transaction) ผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ เพื่อการทดสอบเนื้อหาสาระในรายละเอียดของรายการทางบัญชีและยอดคงเหลือ ทั้งในลักษณะของข้อมูลเพียงบางส่วนหรือข้อมูลทั้งหมด ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

- การทดสอบความถูกต้องของข้อมูลในแฟ้มข้อมูลทั้งหมด หรือบางส่วนที่สนใจ
- การคัดเลือกข้อมูลตามหลักเกณฑ์ที่ผู้สอบบัญชีพิจารณาไว้ตามความเหมาะสม

2) การวิเคราะห์เปรียบเทียบ (Analytical Procedure)

ผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบเพื่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายการในงวดปัจจุบันที่มีการเคลื่อนไหวผิดปกติกับรายการในงวดบัญชีก่อนหรือในระยะเวลาที่กำหนด ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

- การวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้า เป็นต้น
- การวิเคราะห์หารายการสินค้าที่ล่าสมัย หรือหมดอายุที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้า

3) การทดสอบระบบการควบคุมภายใน (Test of Controls)

ผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการทดสอบจุดควบคุมภายในตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

- การสอบทานความถูกต้องเหมาะสมของมูลค่าของข้อมูลทางการเงิน เช่น การสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการสินค้าตามวงเงินสินเชื่อที่ลูกค้าแต่ละรายได้รับใน กระบวนการขายสินค้า

- การสอบทานราคาขายหรือต้นทุนขายของสินค้าที่มีราคาสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2.1.2.3 ช่วยจัดทำกระดากทำการของผู้สอบบัญชี (Audit Working Paper)

ถึงแม้ว่าผู้สอบบัญชีจะนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการตรวจสอบ แต่ผู้สอบบัญชียังจำเป็นต้องจัดทำกระดากทำการเพื่อให้เป็นหลักฐานสนับสนุนงานสอบบัญชีที่ จัดทำขึ้นซึ่งผู้สอบบัญชีสามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดทำ กระดากทำการของตนได้ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- 1) แสดงผลทางจอภาพ
- 2) บันทึกเป็นแฟ้มข้อมูลของ ACL
- 3) พิมพ์รายงานจากเครื่องพิมพ์

โดยสรุป ผู้สอบบัญชีจะได้รับประโยชน์จากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วย ตรวจสอบ ดังนี้

(1) ช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบ (Audit Economy And Efficiency) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ มีส่วนช่วยในการวางแผน (Audit Planning) การทดสอบการควบคุมภายในด้านต่างๆ การทดสอบรายละเอียดและยอดเงินคงเหลือ ของรายการทางบัญชี (Substantive Test) ให้มีความรวดเร็ว และถูกต้อง เชื่อถือได้มากขึ้นตามตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

(1.1) การนำโปรแกรมบริหารงานโครงการมาช่วยในการจัดสรรบุคลากร ระยะเวลาในการทำงาน และการติดตามความก้าวหน้าของงานตรวจสอบ

(1.2) การนำโปรแกรม Generalized Audit Software มาช่วยในการตรวจสอบ ข้อมูลที่ผิดปกติ (Exception Items) และสุ่มตัวอย่างข้อมูลเพื่อนำมาตรวจสอบ

(1.3) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบเป็นประจำ จะช่วยลดค่าใช้จ่าย และเวลาในการตรวจสอบ โดยช่วงแรกของการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการตรวจสอบนั้น อาจต้องใช้เวลาในการจัดเตรียมค่อนข้างมาก แต่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สอบบัญชีในการนำมาใช้ได้ อีกสำหรับงวดการตรวจสอบถัดไป ซึ่งจะช่วยให้ตรวจสอบบัญชีได้รวดเร็วและง่ายต่อการควบคุม การปฏิบัติงาน

(2) บรรลุถึงเป้าหมายการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ (Audit Effectiveness)

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีสามารถเลือกตรวจสอบข้อมูลได้ทั้งหมดตามที่ต้องการได้ เช่น ในกรณีที่ต้องการตรวจสอบยอดลูกหนี้รายตัวทั้งหมดของสหกรณ์ ซึ่งมีจำนวนมากถึง 10,000 ราย และต้องการกระทบยอดลูกหนี้รายตัวกับบัญชีแยกประเภททั่วไป ผู้สอบบัญชี สามารถใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการคำนวณยอดลูกหนี้ทุกรายการ รวมถึง การช่วย สุ่มตัวอย่างลูกหนี้รายตัวจากลูกหนี้ทั้งหมด ซึ่งเป็นส่วนช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบให้ดียิ่งขึ้น และยังสามารถใช้เป็นหลักฐานการตรวจสอบที่เชื่อถือได้

(3) ช่วยส่งเสริมภาพพจน์ที่ดีในการตรวจสอบ (Enhanced Image of Auditing)

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพประหยัดเวลา และ ค่าใช้จ่าย รวมถึงช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของผู้สอบบัญชีให้ดีขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

มีผู้ให้แนวคิดเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศไว้มากมาย ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

คำว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) ประกอบด้วย 2 คำ คือ คำว่า “เทคโนโลยี” และ “สารสนเทศ”

เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ ความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาทำให้เกิดประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติ เทคโนโลยีจึงเป็นวิธีการในการสร้างมูลค่าเพิ่มของสิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ หรืออาจกล่าวได้ว่า สารสนเทศ เกิดจากการนำข้อมูล ผ่านระบบการประมวลผล คำนวณ วิเคราะห์และแปลความหมายเป็นข้อความที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เช่น สารสนเทศที่เป็นความรู้ที่เกิดจากวิทยุ โทรศัพท์มือถือ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ รอบตัวเราซึ่งอาจมาจาก วิทยุ โทรศัพท์ เครื่องข่ายคอมพิวเตอร์ ดาวเทียม โทรศัพท์ เครื่องจักร เครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบสื่อสารโทรคมนาคมสมัยใหม่ เช่น การฝากถอนเงินผ่านเครื่อง ATM การสั่งซื้อสินค้าผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น (ชนัญญา สิ้นชื่น, 2548 : 28)

ดังนั้น เมื่อนำทั้ง 2 คำมารวมกัน เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้จัดการสารสนเทศ เป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผลลัพธ์ การทำสำเนา และการสื่อสารโทรคมนาคม เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

สำหรับงานวิจัยนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ การปฏิบัติการ การประมวลผล การจัดเก็บสารสนเทศ

ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้พื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หลักการทำงานพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ วิธีการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อให้การทำงานครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

(1) มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการทำงานด้านฮาร์ดแวร์ (hardware) คือ ลักษณะทางกายภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์รอบข้างที่เกี่ยวข้อง เช่น ฮาร์ดดิสก์ เครื่องพิมพ์ เป็นต้น

(2) มีความรู้ ความเข้าใจในระบบการทำงานด้านซอฟต์แวร์ (software) ซึ่งเป็นชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่สั่งให้ ฮาร์ดแวร์ ทำงานต่างๆ ตามต้องการ เช่น โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel เป็นต้น

(3) มีความรู้รอบตัว เกี่ยวกับกระบวนการทำงานของคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ กล่าวคือรู้ขั้นตอนที่ผู้ใช้จะต้องทำตามในกระบวนการทำงาน พื้นฐานของเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อที่จะสามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง เช่น การรีเซ็ตเครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อเกิดข้อขัดข้อง เป็นต้น

(4) มีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้

ความสามารถในการเรียนรู้ (Ability to Learn) คือ ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งความกระตือรือร้นและพยายามที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้งานที่ตนรับผิดชอบทั้งงานในปัจจุบันและงานใหม่ๆ อยู่เสมอ (อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์, 2550 : 28-30)

การเรียนรู้ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยอาศัยประสบการณ์ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ย่อมทำให้นุคคลแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสถานการณ์ครั้งต่อไปด้วยพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากครั้งก่อน คือสามารถทำได้รวดเร็วขึ้นและมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (พะอบ พวงน้อย และคณะ, 2553 : เว็บไซต์)

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลอันเนื่องมาจากการเผชิญสถานการณ์ โดยเฉพาะสถานการณ์ซ้ำๆ โดยที่ไม่ได้เป็นสัญชาตญาณ หรือเป็นส่วนของการพัฒนาการโดยปกติ (สุมาลี ระหว่างบ้าน, 2555 : เว็บไซต์)

การเรียนรู้ คือ กระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยิน การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)

(1) การจูงใจ (Motivation Phase) คำคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

(2) การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ

(3) การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว

(4) ความสามารถในการจำ (Retention Phase)

(5) ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)

(6) การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)

(7) การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)

(8) การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง (โรเบิร์ต กาเย่, 2554 : เว็บไซต์)

สำหรับงานวิจัยนี้ ความสามารถในการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการรับรู้ เข้าใจ ข้อมูลและรายละเอียดในสาขางานที่ทำได้อย่างรวดเร็ว มีทักษะการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด กระตือรือร้นและพยายามที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้ เพื่อนำมาพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลักษณะของความสามารถในการเรียนรู้ ประยุกต์แนวคิดจาก ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้นของกาเย่ (Gagne) ได้แก่

(1) สามารถที่จะรับรู้ และเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระใหม่ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

(2) มีทัศนคติที่ดี ต่องานที่ปฏิบัติ และมีความตั้งใจ ตลอดจนมีแรงจูงใจและกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนางานและพัฒนาค้นเองให้มีประสิทธิภาพ

(3) มีความสามารถในการจดจำ และประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วก่อให้เกิดทักษะในการเรียนรู้

2.4 โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (Audit Command Language)

โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทั่วไปสำหรับการสอบบัญชี (Generalized Audit Software) ชื่อ ACL ย่อมาจากคำว่า Audit Command Language ถูกพัฒนาขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1987 ที่เมือง แวนคูเวอร์ ประเทศ แคนาดา และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งปัจจุบันอยู่ที่ เวอร์ชัน 9

Richard B.lanza (1997 : 0.0.4) กล่าวว่า โปรแกรม ACL ถูกออกแบบมาสำหรับ ผู้ตรวจสอบบัญชี สามารถเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนเทคนิคในการสอบบัญชี และช่วยจัดทำกระดาษทำการของผู้สอบบัญชี ทำให้ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

2.4.1 คุณสมบัติของโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL

2.4.1.1 ด้านการทำงานของโปรแกรม

- 1) ประมวลผลโดยใช้คำสั่งจากบรรทัดคำสั่ง (Command Line) ช่วยให้การทำงานสะดวกรวดเร็วขึ้น
- 2) สะดวกและง่ายต่อการใช้งาน (Ease of Use) เนื่องจากสามารถใช้คำสั่งต่างๆ จากเมนูบาร์ที่ทำงานบนวินโดว์ (Window) หรือเลือกรายการจากเมนูโดยตรง
- 3) เป็นเครื่องมือช่วยในการอ่านวิเคราะห์ข้อมูล โดยสามารถอ่านข้อมูลไม่จำกัดชนิด (Type) และขนาด (Size) ที่มีอยู่บนเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดต่างๆ เช่น เครื่องเมนเฟรม หรือไมโครคอมพิวเตอร์
- 4) สามารถตอบโต้กับผู้ใช้งานได้ (Interactive) ในลักษณะการสร้างคำสั่งงานให้ผู้ใช้สามารถบันทึกเงื่อนไขที่ต้องการ เช่น วันเดือนปี ชื่อเพิ่มข้อมูลที่ต้องการเรียกใช้ เป็นต้น
- 5) เป็นเครื่องมือในการคำนวณและวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การบวก ลบ คูณหาร การคำนวณอัตราร้อยละ การหาค่าทางสถิติ การสุ่มตัวอย่าง การเลือกข้อมูลตามเงื่อนไขที่ต้องการ และการตรวจสอบข้อมูลผิดปกติ

2.4.1.2 ด้านรูปแบบในการนำเสนอ

- 1) มีคำอธิบายวิธีการใช้งาน (Help) ช่วยแก้ปัญหาและเป็นแนวทางการเลือกใช้คำสั่งต่างๆ เพื่อการตรวจสอบ
- 2) สามารถจัดทำรายงาน (Report) ได้โดยการนำผลลัพธ์ที่ได้จากการประมวลผลมาสร้างรายงานที่มีคุณภาพตามรูปแบบที่ต้องการ เพื่อใช้เป็นกระดาดำทำการประกอบการตรวจสอบ
- 3) สามารถพัฒนาโปรแกรมตรวจสอบที่เป็นมาตรฐาน ด้วยการนำคำสั่งต่างๆ ที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลในอดีต มาปรับปรุงให้ครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับใช้ในการตรวจสอบข้อมูลลักษณะเดียวกัน
- 4) โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ ACL ช่วยลดขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจสอบและอำนวยความสะดวกในการทำงาน

2.4.2 เมนูการใช้งานในโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ ACL

ในโปรแกรม ACL สามารถแบ่งเมนูการใช้งานได้ 5 เมนูหลัก ดังนี้

- ### 2.4.2.1 เมนู File เป็นเมนูที่ใช้ในการจัดการ Project ทั้งการสร้าง การเรียกใช้งาน และการเก็บบันทึก

2.4.2.2 เมนู Data เป็นเมนูสำหรับการจัดการข้อมูล เช่น การคัดเลือกข้อมูล การจัดเรียงข้อมูล และการรวมข้อมูล เป็นต้น

2.4.2.3 เมนู Analyze เป็นเมนูสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบ เช่น การนับจำนวนรายการ (Count Record) การรวม (Total Field) การหาค่าทางสถิติ (Statistical) และการจัดชั้นข้อมูล (Stratify/Classify) เป็นต้น

2.4.2.4 เมนู Sampling เป็นเมนูสำหรับการสุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาใช้ในการตรวจสอบ

2.4.2.5 เมนู Application เป็นเมนูสำหรับใช้แสดงเมนูย่อยสำหรับการตรวจสอบ โดยพัฒนามาจากภาษาเฉพาะของโปรแกรม ACL เอง ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากในการนำมาใช้ในวงตรวจสอบของปีถัดไป Interface ของโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ ACL หน้าจอของ ACL ประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้

1) Title Bar คือ Bar ที่แสดงรายละเอียดของโปรแกรม ACL และ File Project ที่เปิดอยู่ในขณะที่ใช้งาน

2) Menu Bar คือ Bar ที่แสดงชุดคำสั่งในการใช้งานโปรแกรม ACL ซึ่งประกอบด้วย

- File
- Edit
- Data
- Analyze
- Sampling
- Applications
- Tools
- Server
- Windows
- Help

3) Button Bar คือ กลุ่มของปุ่มต่างๆ ที่ใช้เรียกทำงานแทนชุดคำสั่ง Button Bar ออกแบบเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถใช้โปรแกรม ACL ได้สะดวกยิ่งขึ้น

4) Working Windows คือ หน้าต่างของโปรแกรมที่ประกอบด้วย Windows ที่แสดงข้อมูลและผลของการทำงาน ซึ่ง Windows ต่างๆ เหล่านี้ ผู้ใช้สามารถ จัดการเปิด-ปิดได้ตามความต้องการ โดยหน้าจอแรกที่แสดงใน Working Windows คือ Welcome Window ซึ่งเป็นหน้าจอ

ที่แสดงรายละเอียดต่างๆ เพื่อต้อนรับผู้ใช้ในการเข้าสู่การใช้โปรแกรม ACL ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อการใช้งานหลักดังนี้ คือ ACL Projects และ ACL Web Links

5) ACL Project Navigator เป็นหน้าต่างที่แสดงข้อมูลใน 2 มุมมอง คือ มุมมองแบบ Overview และมุมมองแบบ Log

- มุมมองแบบ Overview แสดงรายละเอียดของส่วนประกอบต่างๆ ใน Project ที่ใช้ประมวลผลโดยโปรแกรม ACL มีลักษณะการจัดเก็บข้อมูลเหมือนการจัดแบ่ง Directory โดยแต่ละ Project เปรียบเสมือนเป็นข้อมูล 1 ชุด ประกอบด้วย

(1) Scripts หมายถึง กลุ่มของคำสั่งที่ ACL จัดเก็บไว้หลังจากการประมวลผลแต่ละขั้นตอนของแต่ละ Project โดยผู้ใช้งานสามารถ Copy Scripts ต่างๆ เพื่อนำมาจัดเรียงเป็นชุดคำสั่งเพื่อใช้สำหรับการประมวลผลชุดข้อมูล ที่ใช้งานในลักษณะเดียวกันได้

(2) Tables หมายถึง แฟ้มข้อมูลหรือฐานข้อมูล ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างต่างๆ ดังนี้

(2.1) Field Name : ชื่อฟิลด์

(2.2) Record Length : ความยาวของเรคคอร์ด

(2.3) Data Types : ประเภทของข้อมูล

(2.4) Position of Field : ตำแหน่งของฟิลด์

(2.5) Field Length : ความยาวของฟิลด์

(2.6) Source of data : ชื่อแฟ้มข้อมูลตั้งต้น

(3) Workspaces หมายถึง การจัดเก็บ Field ต่างๆ หรือรูปแบบการคำนวณที่ผู้ใช้งานต้องการนำไปใช้ร่วมกันในหลายๆ แฟ้มข้อมูล

- มุมมองแบบ Log เป็นหน้าต่างที่ใช้แสดงประวัติการ เข้าทำงานใน Project นั้นรวมถึงผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้คำสั่ง ACL ในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2.1 ฟังก์ชันคำสั่งที่ใช้ประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis Commands)	ความหมาย
Count	เป็นคำสั่งที่ใช้ในการนับจำนวนรายการในตารางข้อมูล ที่ปรากฏใช้งานอยู่ สามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ นับ รายการทั้งหมด, นับรายการแบบมีเงื่อนไข เช่น นับ จำนวนรายการสินค้า, นับจำนวนรายการลูกหนี้คงเหลือที่ มียอดคงเหลือมากกว่า 1,000 เป็นต้น
Total	คำสั่งสำหรับการรวมจำนวนของเขตของข้อมูล(Field) ที่เป็นตัวเลข เช่น รวมจำนวนเงินที่เป็นหนี้ทั้งหมด เป็นต้น
Statistical/Statistics	คำสั่งสำหรับการหาค่าทางสถิติ เช่น ค่าประชากร, ค่าเฉลี่ย, ค่าสูงสุด-ต่ำสุดของข้อมูล
Stratify	คำสั่งสำหรับการจัดชั้นข้อมูลที่เป็นตัวเลข หาความถี่ และ การกระจายตัวของประชากรในแต่ละอันตรภาคชั้น ซึ่ง สามารถกำหนดชั้นจากการคำนวณค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และกำหนดได้ตามต้องการ
Profile	คำสั่งสำหรับการใช้คำนวณหาค่าสูงสุด ต่ำสุดของข้อมูล ที่เป็นตัวเลข
Histograms	คำสั่งใช้ในการหาความถี่และการกระจายตัวของ ประชากรในแต่ละอันตรภาคชั้น ซึ่งจะแสดงผลในรูป ของกราฟ
Classify	คำสั่งสำหรับการจัดกลุ่มข้อมูลที่เป็นตัวอักษร เพื่อจัด ประเภทของข้อมูล
Age	คำสั่งสำหรับการวิเคราะห์อายุลูกหนี้หรืออายุสินค้า โดยกำหนดวันตัดยอด (Cutoff)
Gap	คำสั่งสำหรับคำนวณหาค่าที่ขาดหายไป เพื่อตรวจสอบ ความต่อเนื่องกันของข้อมูล โดยแสดงช่วงรายการที่ ไม่ต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 ฟังก์ชันคำสั่งที่ใช้ประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ต่อ)

คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis Commands)	ความหมาย
Duplicate	คำสั่งสำหรับค้นหาค่าที่ซ้ำซ้อน โดยแสดงรายละเอียดค่าที่ซ้ำซ้อนกัน
Summarize	คำสั่งสำหรับสรุปยอดรวมตามเกณฑ์กลุ่มที่กำหนด ซึ่งสามารถจัดกลุ่มข้อมูลได้มากกว่า 1 필ด์และคำนวณยอดรวมตามกลุ่มของข้อมูล
Extract	คำสั่งสำหรับคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำไปใช้งานต่อ โดยมีการเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในตารางข้อมูลใหม่ โดยสามารถเลือกเฉพาะฟิลด์ที่ต้องการ หรือทุกฟิลด์ในแฟ้มข้อมูล รวมทั้งใส่เงื่อนไขตามต้องการ
Export	คำสั่งสำหรับนำข้อมูลออกไปใช้ในแฟ้มข้อมูลรูปแบบอื่น เช่น โปรแกรม Microsoft Excel เป็นต้น
Join	เป็นคำสั่งที่ใช้ในการเชื่อมโยงแฟ้มข้อมูล 2 แฟ้มขึ้นไปไว้ด้วยกัน เพื่อรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์หารายการที่สนใจ ก่อนใช้คำสั่ง ต้องพิจารณาข้อมูลของสองแฟ้มข้อมูลคือต้องมีคีย์ฟิลด์ที่มีประเภทของฟิลด์ที่เหมือนกันและความยาวเท่ากัน
Sample Record	คำสั่งสุ่มเลือกตัวอย่างจากแฟ้มข้อมูลตั้งต้นโดยมีวิธีการสุ่ม 2 วิธี คือ การสุ่มตัวอย่างโดยเน้นเป็นตัวเงินเป็นหลัก (Monetary Unit Sampling : MUS) และสุ่มตัวอย่างแบบรายการ (Record Sampling)

2.4.3 การเตรียมความพร้อมในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL

การเตรียมความพร้อมในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL มีองค์ประกอบ 3 ประการ ได้แก่

2.4.3.1 เครื่องคอมพิวเตอร์ (Hardware) สำหรับใช้โปรแกรม ACL ช่วยในการตรวจสอบ ต้องเป็นเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ที่มีคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) มีไมโครโพรเซสเซอร์ไม่ต่ำกว่ารุ่น Intel Pentium III, VI หรือ Celeron และระบบปฏิบัติการ (Operating System) Window NT หรือ Window XP Professional
- 2) หน่วยความจำ (Random Access Memory-RAM) ไม่น้อยกว่า 128 เมกะไบต์
- 3) พื้นที่ว่างในฮาร์ดดิสก์ไม่น้อยกว่า 1 กิกะไบต์ เพื่อใช้ในการจัดเก็บโปรแกรมและประมวลผลข้อมูล (การกำหนดขนาดพื้นที่ว่างในฮาร์ดดิสก์ขึ้นอยู่กับขนาดแฟ้มข้อมูลที่จะนำมาตรวจสอบ หากแฟ้มข้อมูลที่จะนำเข้ามีขนาดใหญ่ การเตรียมพื้นที่ว่างในฮาร์ดดิสก์สำหรับประมวลผลข้อมูลต้องมากขึ้นด้วยตามลำดับ)

2.4.3.2 โปรแกรม ACL (Software) ต้องทำการติดตั้งบน Window 2000 Window NT Version 4.0 หรือ Window XP Professional โดยปฏิบัติตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- 1) นำแผ่นโปรแกรม ACL ใส่ในช่องอ่านแผ่น CD
- 2) โปรแกรมจะ Auto Run คำสั่ง Setup.exe ให้โดยอัตโนมัติ เพื่อเริ่มการติดตั้งโปรแกรม
- 3) กดปุ่ม Next คลิกเลือก I accept the terms in the license agreement
- 4) กดปุ่ม Next คลิกปุ่ม Install เครื่องจะทำการติดตั้งโปรแกรมจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์
- 5) คลิกปุ่ม Finish เมื่อติดตั้งเรียบร้อยแล้ว

2.4.3.3 บุคลากร (People ware) ต้องมีการฝึกอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีให้กับบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงวิธีและขั้นตอนการใช้โปรแกรม ตลอดจนการใช้คำสั่งต่างๆ ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการตรวจสอบระบบงานต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและสามารถขยายขอบเขตการตรวจสอบจนครบทุกระบบงานของหน่วยรับตรวจได้

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการทำงาน

2.5.1 ความหมายของประสิทธิภาพในการทำงาน

ในเรื่องของประสิทธิภาพในการทำงานนั้น ถ้าพิจารณาจากแนวคิดทฤษฎีต่างๆ มักจะพูดถึงผลการปฏิบัติงาน (Performance) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องเดียวกับประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency) คือเมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ดีก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานสูง และถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ดีก็ถือว่าประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ ซึ่งความหมายโดยตรงของประสิทธิภาพในการทำงาน (Efficiency) นั้นได้มีผู้ให้ความหมายต่างๆ ไว้ดังนี้

Ryan (1954 : 276) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพของบุคคล (Human Efficiency) ว่าเป็นความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์ในแง่บวกกับสิ่งที่ทุ่มเทและลงทุนให้กับงาน ซึ่งประสิทธิภาพในการทำงานนั้นมองจากแง่มุมของการทำงานของแต่ละบุคคลโดยพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่ให้กับงาน เช่น ความพยายาม กำลังงาน กับผลลัพธ์ที่ได้รับจากงาน นั้น

Millet (1954 : 4) ได้ให้คำจำกัดความของประสิทธิภาพไว้ว่า คือ ผลการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์ และจะได้รับผลกำไรจากผลการปฏิบัติงานนั้นด้วย (Human Satisfaction and Benefit Product)

สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 12) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การดำเนินงานให้เป็นไปตามความคาดหวังไว้หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การทำงานที่ต้องการให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและในการที่จะพิจารณาได้ว่างานใดมีประสิทธิภาพหรือไม่มีประสิทธิภาพ ต้องพิจารณาได้จากผลงาน

สมใจ ลักษณะ (2547 : 7) ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นเรื่องของการใช้ปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงานโดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับการแสดง ประสิทธิภาพของการดำเนินงานใดๆ อาจแสดงค่าของประสิทธิภาพในลักษณะของการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับ

พิมพ์เกียรติ เชื้อมราสี (2551:16) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการวัดประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่วัดได้หลายมิติตามแต่วัตถุประสงค์ที่ต้องการพิจารณา คือ

- (1) ประสิทธิภาพในมิติของค่าใช้จ่าย หรือต้นทุนการผลิต (Input) ได้แก่ การใช้ทรัพยากรด้านเงิน คน วัสดุ เทคโนโลยี ที่มีอยู่อย่างประหยัด คุ่มค่า และเกิดการสูญเสียน้อยที่สุด
- (2) ประสิทธิภาพในมิติของกระบวนการบริหาร (Process) ได้แก่ การทำงานที่ถูกต้องได้มาตรฐาน รวดเร็ว และใช้เทคนิคที่สะดวกขึ้นกว่าเดิม

(3) ประสิทธิภาพในมิติของผลผลิตและผลลัพธ์ ได้แก่ การทำงานที่มีคุณภาพ เกิดประโยชน์ต่อสังคม เกิดผลกำไร ทันทเวลา ผู้ปฏิบัติงานมีจิตสำนึกที่ดีต่อการทำงานและการบริการเป็นที่พอใจของลูกค้า หรือผู้มารับบริการ

ดังนั้น สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพในการทำงาน หมายถึง ความพร้อมและความพยายาม รวมไปถึงความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ โดยการประเมินประสิทธิภาพในการทำงานนั้นไม่สามารถทำได้โดยตรง เนื่องจากหน่วยในการวัดสิ่งที่ลงทุน หรือกระบวนการปฏิบัติงาน เช่น เงิน ความพยายาม แรงงานนั้นเป็นคุณละหน่วยในการวัด ผลลัพธ์คือผลการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงใช้วิธีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้นั้นหมายถึงการวัดว่าผลลัพธ์ได้หรือผลงานที่ได้ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ และการทำงานมีคุณภาพหรือไม่ ซึ่งผลลัพธ์ของงานสอบบัญชี ก็คือรายงานของผู้สอบบัญชีนั่นเอง

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

2.6.1 ความหมายของคุณภาพการสอบบัญชี

การสอบบัญชี (Audit) เป็นการแสดงความเห็นในลักษณะที่ให้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่า ข้อมูลทางการเงินดังที่ปรากฏในงบการเงินแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน การเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น และกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ผู้สอบบัญชีต้องใช้วิธีการตรวจสอบที่ได้วางไว้อย่างเหมาะสม เพื่อที่จะให้ได้ หลักฐานเพียงพอที่จะทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่อข้อมูลทางการเงินหรืองบการเงินที่ตรวจสอบให้ออกมามีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้สอบบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลเกี่ยวกับความเชื่อถือได้แก่ผู้ใช้ข้อมูลทางการเงินหรืองบการเงินที่ได้แสดงความเห็นไว้นั้น เพื่อให้ได้คุณภาพของงานสอบบัญชี จากการศึกษาเอกสารการวิจัย และทบทวนวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องพบว่า มีผู้ให้นิยาม คุณภาพการสอบบัญชีไว้ดังนี้

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ (2543 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพของการรายงานผลการดำเนินงานที่แสดงไว้ในรายงานทางการเงินในลักษณะของการเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ไ้รายงานทางการเงิน หรืออีกนัยหนึ่งคือข้อมูลที่แสดงในรายงานทางการเงินจะต้องเป็นประโยชน์ และเป็นข้อมูลที่มีคุณค่าต่อผู้ไ้รายงานทางการเงิน

Francis (2004 : 345-368) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพของการสอบบัญชี หมายถึง การที่งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดใดๆ ดังนั้นหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบ จะส่งผลทำให้งบการเงินที่ตรวจสอบ

มีข้อผิดพลาดและจะถือว่างานสอบบัญชีนั้นมีความบกพร่องหรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ซึ่งทำให้เกิดข้อผิดพลาดในรายงานทางการเงินนั้น สามารถนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการวัดคุณภาพของการสอบบัญชีได้ วิธีการประเมินความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีสามารถวัดได้จากอัตราที่ผู้สอบบัญชีหรือสำนักงานสอบบัญชีถูกฟ้องร้องดำเนินคดีเกี่ยวกับข้อผิดพลาดที่ปรากฏในรายงานทางการเงิน

จารุมน ศรีสันต์ (2550 : 31) กล่าวว่า คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องในส่วนที่เป็นสาระสำคัญทางด้านภาษีอากร และการรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีที่แสดงในงบการเงิน และผลการดำเนินงานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุปในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ให้ความหมาย คุณภาพของงานสอบบัญชี คือ การแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชีในรายงานการสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของคุณภาพถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี ในแต่ละด้าน ดังนี้

- (1) ด้านความถูกต้อง (Accuracy)
- (2) ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness)
- (3) ด้านความชัดเจน (Clearness)
- (4) ด้านความกะทัดรัด (Conciseness)
- (5) ด้านความสร้างสรรค์ (Creation)
- (6) ด้านความสมบูรณ์ (Completion)
- (7) ด้านความทันกาล (Timeliness)

2.6.2 ลักษณะคุณภาพการสอบบัญชี

คุณภาพการสอบบัญชี (Auditing Quality) สามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี โดยการประยุกต์แนวคิด จากหลักเกณฑ์ และข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบ รหัส 2420 (อุษณา ภัทรมนตรี, 2547 : 39-40) ได้แก่

2.6.2.1 ด้านความถูกต้อง (Accuracy) หมายถึง ไม่เกิดข้อผิดพลาด บิดเบือนและเป็นไปตามความจริงที่เกี่ยวข้อง ความถูกต้อง ข้อความทุกประโยค ตัวเลข ผู้ตรวจสอบได้รวบรวมประเมินและสรุปนำเสนออย่างระมัดระวังและแม่นยำ

2.6.2.2 ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness) หมายถึง การสื่อสารที่ถูกต้องตามควร (Fair) ไม่ลำเอียงทั้งจากทัศนคติและผลการประเมินที่เป็นกลาง โดยพิจารณาจากความจริงและสถานการณ์รอบด้านแล้วทั้งนี้ การสังเกตการณ์ การสรุปและการเสนอแนะของผู้ตรวจสอบต้องได้มาจากการกระทำที่ปราศจากอคติ ลำเอียงไม่มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น

2.6.2.3 ด้านความชัดเจน (Clearness) หมายถึง ความสามารถในการสื่อความให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจ แสดงลำดับความเป็นเหตุเป็นผล ความชัดเจนอาจเกิดขึ้นโดยหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็น หากจำเป็นต้องใช้ศัพท์เทคนิคต้องมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์ที่ใช้

2.6.2.4 ด้านความกะทัดรัด (Conciseness) หมายถึง การสื่อสารตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม การตัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป โดยผู้ตรวจสอบยังคงต้องรักษาความต่อเนื่องของแนวความคิดที่รายงานไว้ ตลอดจนความถูกต้องของการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาน้อย

2.6.2.5 ด้านความสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง การสื่อสารที่ช่วยและจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานและองค์กรมีการปรับปรุงในสิ่งที่จำเป็น โดยเนื้อหาควรเป็นประโยชน์ให้บรรยากาศเชิงบวก และมีความหมายต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.6.2.6 ด้านความสมบูรณ์ (Completion) หมายถึง การเสนอรายงานที่ครบถ้วนสมบูรณ์ หมายถึงการไม่ขาดสารสนเทศที่สำคัญต่อผู้อ่านที่เป็นเป้าหมาย ซึ่งควรประกอบด้วยสารสนเทศและข้อสังเกตที่สนับสนุนข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่เพียงพอ

2.6.2.7 ด้านความทันกาล (Timeliness) หมายถึง การเสนอรายงานต้องกระทำภายในเวลาที่ดีให้ผู้เกี่ยวข้องมีโอกาสแก้ไข การเสนอผลการตรวจไม่ควรล่าช้าและควรทำในระดับ “ด่วน” เพื่อช่วยให้การแก้ไขมีประสิทธิภาพ

2.6.3 รายงานการสอบบัญชี

รายงานการสอบบัญชี (อุษณา ภัทรมนตรี, 2547 : 39-40) คือ ผลงานที่สำคัญของผู้สอบบัญชีซึ่งผู้สอบบัญชีจะต้องรับผิดชอบในส่วนที่มีนัยสำคัญต่อนักลงทุนไปที่ใช้ข้อมูลเนื่องจากการแสดงความเห็นต่องบการเงินในรายงานของผู้สอบบัญชี จะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลต่าง ๆ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้รายงานการสอบบัญชี และเป็นปัจจัยในการสร้างคุณภาพการสอบบัญชีให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ดี ผู้สอบบัญชีย่อมต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ยิ่งผู้ประกอบวิชาชีพที่ดี

2.7 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรวิ จิตต์ผ่อง (2540 : 51-57) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MIMS (Mincom Information Management System) ในระบบสารสนเทศด้านบัญชีการเงินและงบประมาณที่เหมืองแม่เมาะ อำเภอมะแมะ จังหวัดลำปาง โดยงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปรับใช้ เปรียบเทียบระบบสารสนเทศด้านการบัญชีการเงินและงบประมาณของเหมืองแม่เมาะก่อนใช้ และ หลังใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MIMS และผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MIMS พบว่า กลุ่มผู้บริหารเห็นว่าได้รับข้อมูลช่วยสนับสนุนการตัดสินใจรวดเร็วขึ้น และกระจายอำนาจในการตัดสินใจสู่ระดับล่างมากขึ้น กลุ่มผู้ปฏิบัติงานมีทั้งกลุ่มที่เห็นว่าช่วยการทำงานเร็วขึ้น และบางกลุ่ม เห็นว่ายังขาดข้อมูลรายละเอียดประกอบการทำงาน และรูปแบบรายงานยังไม่ตรงกับความต้องการ ผลดีของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MIMS คือ ได้รับข้อมูลในการบริหารงานในทันที ลดวิธีการปฏิบัติงานสามารถประมวลผลข้อมูลได้ทุกวัน ตรวจสอบข้อมูลและออกรายงานได้ที่เหมืองแม่เมาะ ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสในการใช้ความสามารถมากขึ้น ผลเสีย คือ มีบางงานที่เพิ่มวิธีการปฏิบัติงาน ข้อมูลที่ได้รับจากการประมวลผลที่รวดเร็วอาจทำให้ผู้บริหารตัดสินใจผิดพลาดได้ ถ้าข้อมูลที่นำเข้า ไม่ถูกต้องรายงานตามมาตรฐานของโปรแกรมยังไม่ตรงกับความต้องการ ทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อนและผู้ทำงานบางส่วนต่อต้านการใช้ระบบใหม่

ณัฐวุฒิ อภิสิทธิ์ชยากร (2545 : 151-153) ได้ศึกษาเรื่อง การนำระบบโปรแกรมสำเร็จรูป Navision Financials มาใช้ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของ บริษัท รอยัลสแกนดิเนเวีย (ประเทศไทย) จำกัด โดยผลการศึกษารูปได้ว่า โปรแกรมสำเร็จรูป Navision financial เป็น โปรแกรมที่ออกแบบมาเพื่อธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมการผลิตขนาดกลางโดยเฉพาะ โดยใช้หลักการของ MRP (Material Requirement Planning) และมีความสามารถในการเชื่อมโยงข้อมูลของแต่ละระบบเครือข่ายภายในองค์กร(Local Area Network) ด้วย โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในระบบโปรแกรมสำเร็จรูป Navision financial ปัญหาด้านข้อมูล นำเข้าจากกระบวนการทำงานในสถานที่ปฏิบัติงานจริง และปัญหาด้านการช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ที่ระบบฯ สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหานั้นคือ 1) จัดซื้อลิขสิทธิ์การแก้ไขรูปแบบรายงานเพื่อ สามารถแก้ไขรายงานให้มีรูปแบบตามที่กิจการต้องการ 2) บริษัทผู้ติดตั้งระบบควรพัฒนาระบบให้ มีรูปแบบการใช้งานที่ง่ายขึ้น สอดคล้องกับระบบการทำงานของบริษัทและพัฒนาระบบให้มีระบบ ตรวจสอบความถูกต้องในการนำเข้าข้อมูลเพื่อลดความผิดพลาดที่ไม่จำเป็น 3) การจัดอบรมโดย บริษัทผู้ติดตั้งระบบให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน ทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางตรงและทางอ้อมกับระบบฯ เพื่อ สร้างความเข้าใจให้กับทุกคนในองค์กร

จรงค์ษ์ ประมวลกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการนำระบบ โปรแกรมสำเร็จรูป Proster มาใช้ในงาน สารสนเทศด้านการผลิตจักรเย็บผ้า ของบริษัท เบอร์นิน่า (ไทยแลนด์ จำกัด) ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาด้านเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ในการทำงาน ไม่มีเสถียรภาพ มีสภาพเก่ามาก ส่วนด้านระบบโปรแกรมเกิดปัญหาในระหว่างการทำงานบ่อยครั้ง ไม่มีระบบช่วยเหลือเมื่อระบบมีปัญหา ไม่มีการรักษาความปลอดภัยของฐานข้อมูล ส่วนปัญหาด้าน การเชื่อมโยงเครือข่ายพบว่าระบบการเชื่อมโยงเครือข่ายของข้อมูลไม่มีประสิทธิภาพ และปัญหาด้าน ด้านบุคลากรคือผู้ใช้ระบบไม่ได้รับการอบรมในการใช้โปรแกรมอย่างเพียงพอ

ขวัญญา ลินชื่น (2548 : 89-93) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถ ด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพการสอบบัญชี พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีเพศ อายุ รายได้สุทธิต่อเดือน และประสบการณ์การสอบบัญชี แตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีความรู้ ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แตกต่างกัน และที่มีเพศ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพ การสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความสมบูรณ์ และด้านความเที่ยงธรรม แตกต่างกัน ผลการ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) ความรู้ความสามารถด้านการบัญชี มีความสัมพันธ์ และ ผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม 2) ความรู้ความสามารถ ด้านการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและ เป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรมด้านความชัดเจน ด้านความ กะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล และ 3) ความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน และด้านความสร้างสรรค์

จารุมน ศรีสันต์ (2550 : 101-103) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับ คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้สุทธิ และประสบการณ์การสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วย เกี่ยวกับการมีคุณค่าวิชาชีพและคุณภาพการสอบบัญชีไม่แตกต่างกัน ($p > 0.05$) ผู้สอบบัญชีภาษี อากรมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความ ชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล อยู่ใน ระดับมาก เนื่องจาก คุณภาพการสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องในส่วนที่เป็น สารสำคัญทางด้านภาษีอากร และการรายงาน การตรวจสอบและรับรองบัญชีที่แสดงในงบการเงิน และผลการดำเนินงานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้สอบบัญชีภาษี

อากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สร้างความเชื่อมั่นในความถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์ (2550 : 149-169) ได้ศึกษาผลกระทบของเทคนิคการสอบบัญชีและมรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี พบว่า ผู้สอบบัญชีมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับเทคนิคการสอบบัญชี ด้านการตรวจดู ด้านการตรวจสอบเอกสารใบสำคัญ และด้านการตรวจสอบการผ่านรายการ อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับมรรยาทการสอบบัญชี ด้านมรรยาทต่อลูกค้า ด้านความเป็นอิสระ ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านมรรยาททั่วไปอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความทันกาล อยู่ในระดับมากจากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) เทคนิคการสอบบัญชี ด้านการตรวจหารายการผิดปกติ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน และด้านความสมบูรณ์ 2) มรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมรรยาทต่อเพื่อนและด้านมรรยาททั่วไปมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์ 3) มรรยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านมรรยาทของลูกค้าและ ด้านมรรยาททั่วไป มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพสอบบัญชี ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ และด้านความสมบูรณ์

วิรัช สุภจินต์ (2550 : 67-70) ได้ศึกษาเรื่องการนำโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7 พบว่าการใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยในการตรวจสอบบัญชี มีข้อดี คือ ทำให้การตรวจสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากช่วยลดระยะเวลาในการตรวจสอบบัญชีลงได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง อายุระหว่าง 31- 40 ปี มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการใช้โปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ส่วนใหญ่ใช้ความสามารถด้านต่างๆ ของโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL ใช้คำสั่งปฏิบัติมากทุกคำสั่ง แต่ผู้สอบบัญชีส่วนใหญ่ขาดความชำนาญด้านนี้ และมีปัญหาด้านข้อมูลที่ได้รับจากสหกรณ์โดยส่วนใหญ่ไม่สมบูรณ์ และมีจำนวนสหกรณ์ที่สามารถใช้โปรแกรมตรวจสอบทั้งระบบให้ตรวจสอบจำนวนน้อย

ชนิษฐา ทศนาพิทักษ์ (2551 : 58-67) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยงูใจในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป ACL ของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยงูใจในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป ACL ของข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยรวมมี

ระดับการจูงใจน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการช่วยลดความไม่พึงพอใจในการทำงาน ได้แก่ ด้านนโยบายและการบริหาร ด้านสภาพการทำงาน ด้านการบังคับบัญชา ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านค่าตอบแทน ส่วนด้านตัวกระตุ้นในการทำงาน ได้แก่ ด้านลักษณะของงานที่ทำ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และ 2) ข้าราชการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินที่มีข้อมูลส่วนบุคคลต่างกันมีปัจจัยจูงใจในการใช้โปรแกรมตรวจสอบสำเร็จรูป ACL ที่มีระดับแรงจูงใจโดยรวมไม่แตกต่างกัน

นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552 : 139-154) ได้ศึกษาผลกระทบของความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีประสบการณ์ในการสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความเป็นมืออาชีพ ด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่ มีจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการปฏิบัติตนเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และด้านความเป็นอิสระ และมีคุณภาพการสอบบัญชีด้านกะทัดรัดแตกต่างกัน ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน และมีคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัดแตกต่างกัน และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ที่มีรายได้ต่อเดือน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการรักษาความลับ และมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัดแตกต่างกัน

สุนิษา ชงจันทร์ (2552 : 93-101) ได้ศึกษาผลกระทบของคุณลักษณะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย พบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพโดยรวม และเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และด้านการใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล ผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพแตกต่างกัน และผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม แตกต่างกัน จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า 1) คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสร้างสรรค์ 2) คุณลักษณะทางวิชาชีพ ด้านการประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิง

บวกกับ คุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ และ 3) คุณลักษณะทางวิชาชีพด้านการใช้วิจารณญาณ ในการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพ การสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน

Choo (1999 : 339 - 359) ได้ศึกษาผลกระทบของความรู้ ความสามารถของผู้สอบบัญชี รับอนุญาต ผลการวิจัยพบว่า ขอบเขตความรู้ความสามารถของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้เกิดความดำเนินการอย่างต่อเนื่องของหน้าที่การงานแตกต่างกัน ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ การดำเนินงานที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งผลกระทบดังกล่าวอาจจะสังเกตได้จากการนำความรู้ ความสามารถ มาพัฒนาในการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยการทดสอบทางคณิตศาสตร์ขั้นสูง (MDA) สามารถบ่งชี้ให้เห็นถึงความรู้ความสามารถและคุณภาพการตัดสินใจ หรืออาจจะทดสอบได้จากการ นำมาเผยแพร่อีกครั้ง หรือจำนวนครั้งที่ได้ปฏิบัติงานพิเศษ

Fraser and Hatherly (2003 : 19-34) ได้ศึกษาการวิเคราะห์และทบทวนผลการลงความเห็น ของผู้สอบบัญชี กรณีการประเมินผลการดำเนินงาน ในการศึกษาครั้งนี้ได้ให้หลักฐานที่ชัดเจน เกี่ยวกับเครื่องมือที่สำคัญหลายประการที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพของ ผู้สอบบัญชี ในเรื่องการลงความเห็นของผู้สอบบัญชี ในประเด็นของการประเมินผลการดำเนินงาน ของกิจการ พบว่า ผู้สอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถมากกว่าจะสามารถตรวจสอบ กิจการที่ค่อนข้างยากได้มากกว่า ผู้ที่มีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถน้อยกว่า ซึ่งจะมีส่วนสำคัญ ในการช่วยพิจารณาตัดสินใจลงความเห็นในงบการเงินได้อย่างถูกต้องและน่าเชื่อถือกว่าผู้สอบบัญชี ที่มีประสิทธิภาพและความรู้ความสามารถที่น้อยกว่า

Francis (2004 : 345 - 368) ได้ศึกษาว่า เรารู้อะไรบ้างที่เกี่ยวกับคุณภาพการตรวจสอบบัญชี พบว่า จากประสิทธิภาพเมื่อ 25 ปีที่ผ่านมาแล้วจากประเทศสหรัฐอเมริกา ประเมินว่าเราเพิ่งรู้เกี่ยวกับ คุณภาพการตรวจสอบบัญชีกับความเชื่อถือต่อบริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์โดยเปิดเผย หลักฐานบ่งชี้ว่าความผิดพลาดของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีทั้งหมดมีอัตราที่นานๆ ครั้งจะ เกิดขึ้นซึ่งน้อยกว่า 1% ต่อปี และค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีที่น้อยกว่า 0.1% ของยอดขาย ของลูกค้า สิ่งที่น่าจะน่าจะมีการยอมรับของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีในระดับที่ค่าใช้จ่าย ค่อนข้างต่ำ และยังเป็นหลักฐานของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ท่ามกลางจำนวนของความสำคัญ เช่น ขนาดของกิจการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของอุตสาหกรรม ลักษณะของสำนักงานและความแตกต่างของประเทศในระบบกฎหมายและการเปิดเผยหนี้ ผู้ตรวจสอบบัญชีมีผลในทางบวกมากถึงแม้ว่าจะมีเครื่องบ่งชี้ถึงจำนวนของคุณภาพการตรวจสอบ บัญชีที่อาจต้องสิ้นสุดในช่วงทศวรรษที่ 1990 ซึ่งเป็นกรณีที่มีข้อดีในการปฏิรูปเมื่อเร็วๆ นี้เช่นเดียวกับ Sarbanes Oxley Act of 2002 ในประเทศสหรัฐอเมริกา

Jeong and Joonhwa (2004 : 176-196) ได้ศึกษาหกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่และคุณภาพการตรวจสอบบัญชี : หลักฐานจากประเทศเกาหลี พบว่า การศึกษานี้มีการสำรวจกิจการที่มีความแตกต่างระหว่างการตรวจสอบบัญชีของหกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่และสำนักงานที่มีไซ่ หกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่ และทิศทางการเปลี่ยนแปลงของผู้ตรวจสอบบัญชีโดยตั้งสมมติฐานว่าไม่มีความแตกต่างที่สำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของลูกค้ำระหว่างหกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่และสำนักงานที่มีไซ่ หกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่เมื่อมีสิ่งกระตุ้นกระทบต่อผู้ตรวจสอบบัญชีถึงข้อกำหนดของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีที่สูงเฉพาะในประเทศเกาหลี นอกเหนือจากการตรวจสอบกระบวนการที่เกิดขึ้นมาอย่างรอบคอบของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยตั้งแต่ปี 1994 ถึง 1998 พบว่า ไม่มีลักษณะสำคัญใดๆ ที่แตกต่างกันระหว่างกระบวนการที่เกิดของบริษัทหกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่ และผู้ตรวจสอบบัญชี ที่มีไซ่หกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่สิ่งเหล่านี้สื่อให้เห็นว่าผู้ตรวจสอบบัญชีที่มาจากหกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่และมีไซ่หกลำนักงานสอบบัญชีใหญ่ไม่มีความแตกต่างของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีระหว่างผู้ตรวจสอบบัญชีทั้ง 2 กลุ่มในเกาหลีซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาด้านอื่นๆ ในประเทศเกาหลี แต่ในขณะเดียวกันอาจไม่สอดคล้องกับการศึกษาถึงข้อกำหนดของคุณภาพการตรวจสอบบัญชีในประเทศอื่น ๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
- 3.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษา
- 3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 จำนวน 7 จังหวัด ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

หน่วยงาน	จำนวนผู้สอบบัญชี (คน)
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุบลราชธานี	23
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ยโสธร	10
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ร้อยเอ็ด	18
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์มุกดาหาร	6
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อำนาจเจริญ	6
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์กาฬสินธุ์	11
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ศรีสะเกษ	14
รวม	88

ที่มาของข้อมูล : จากทะเบียนบุคลากรสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 : พฤษภาคม 2555

เนื่องจากกลุ่มประชากรมีจำนวน 88 คน ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มประชากรที่มีทั้งหมดมา
ทำการศึกษา

3.2 ตัวแปรที่ทำการศึกษา

3.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่

3.2.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) สถานภาพ
- 4) วุฒิการศึกษา

3.2.1.2 ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ประกอบด้วย

- 1) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี
- 2) ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
- 3) ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4) ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
- 5) ความสามารถในการเรียนรู้

3.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

3.2.2.1 คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย

- 1) ด้านความถูกต้อง (Accuracy)
- 2) ด้านความเที่ยงธรรม (Objectiveness)
- 3) ด้านความชัดเจน (Clearness)
- 4) ด้านความกะทัดรัด (Conciseness)
- 5) ด้านความสร้างสรรค์ (Creation)
- 6) ด้านความสมบูรณ์ (Completion)
- 7) ด้านความทันกาล (Timeliness)

3.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire)

3.3.1.1 ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานตอบบัญชี ลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closed Form) แบบมาตราส่วน บัญญัติและแบบมาตราเรียงลำดับ (Ordinal Scale) แบบตรวจสอบรายการ (Check-list) จำนวน 5 ข้อ

3.3.1.2 ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยตอบบัญชี จำนวน 17 ข้อ ประกอบด้วย ประสิทธิภาพงานตอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยตอบบัญชี 3 ข้อ ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 ข้อ ความสามารถในการใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตอบบัญชี 7 ข้อ ความสามารถในการเรียนรู้ 4 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3.1.3 ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับคุณภาพการตอบบัญชี จำนวน 22 ข้อ โดยแบ่ง ออกเป็นด้านความถูกต้อง 4 ข้อ ด้านความเที่ยงธรรม 3 ข้อ ด้านความชัดเจน 3 ข้อ ด้านความ กะทัดรัด 3 ข้อ ด้านความคิดสร้างสรรค์ 3 ข้อ ด้านความสมบูรณ์ 3 ข้อ ด้านความทันกาล 3 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3.2 ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิด ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบเปิด (Open – Ended Question)

3.3.2.1 ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปช่วยในการตอบบัญชี

3.3.2.2 ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น

ในการสร้างแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยและเอกสาร ที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี บทความ โดยดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานวิจัยนี้

3.4 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ศึกษาตามทฤษฎี เอกสาร บทความวารสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาดัดแปลงและปรับปรุงให้เหมาะสม ที่จะใช้ เป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัยนี้

3.4.2 สร้างแบบสอบถามและตรวจสอบเนื้อหาให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง และเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำมาแก้ไข

3.4.3 นำแบบสอบถามที่ได้ ปรับปรุงแก้ไขในขั้นตอนที่ 3.4.2 มาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องครอบคลุมเนื้อหาของการวิจัยพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะโดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ 3 ท่าน คือ

3.4.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ อาจารย์ประจำคณะบริหารศาสตรมหาวิทาลัยอุบลราชธานี

3.4.3.2 นางสาวอัญมณี ธิรสฤทธิ์ หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ร้อยเอ็ด

3.4.3.3 นายมงคล จันทร์ส่อง หัวหน้าสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์อุบลราชธานี

3.4.4 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง

3.4.5 การทดสอบแบบสอบถาม

3.4.5.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient) ซึ่งคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีค่าอยู่ระหว่าง 0.808 – 0.947 และคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าอยู่ระหว่าง 0.937 – 0.982 (ตารางที่ 1 ภาคผนวก ข) ซึ่งถือว่าเป็นค่าที่สูง

3.4.5.2 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค Item – Total Correlation ซึ่งคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.654 – 0.872 และคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.818 – 0.970 (ตารางที่ 1 ภาคผนวก ข)

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

3.5.1 ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับตรวจสอบและจัดเตรียมเอกสารนำส่งทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่งและนำส่งด้วยตัวเองอีกส่วนหนึ่ง

3.5.2 ขออนุญาตส่งเอกสารจากคณะบริหารศาสตรมหาวิทาลัยอุบลราชธานี โดยแนบพร้อมกับแบบสอบถามที่ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.5.3 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามถึงผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยแนบซองจดหมายตอบกลับไปพร้อมกับแบบสอบถามซึ่งกำหนดให้ส่งตอบกลับภายใน 15 วัน หลังจากได้รับแบบสอบถาม

3.5.4 เมื่อครบกำหนด 15 วัน ได้รับแบบสอบถามกลับมาครบทั้ง 88 ชุด

3.5.5 เมื่อได้รับแบบสอบถามแล้วนำมาสำรวจความครบถ้วนในเนื้อความที่ตอบ จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

3.6 วิธีประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถาม ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows โดยแบ่งได้ดังนี้

3.6.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

3.6.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

3.6.3.1 ตอนที่ 2 และ 3 ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยาย และสรุปผลการวิจัย ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม โดยนำคะแนนมาแบ่งเป็นช่วงเท่าๆ กัน ตั้งแต่ 1-5 คะแนน ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552 : 75)

ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยมาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

โดยเกณฑ์การแปลผลจากค่าเฉลี่ยใน แต่ละระดับ ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552 : 75)

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง	ให้ความคิดเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง	ให้ความคิดเห็นด้วยในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง	ให้ความคิดเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ให้ความคิดเห็นด้วยในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ให้ความคิดเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

3.6.4 ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี แตกต่างกันโดยใช้การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

3.6.5 ตอนที่ 5 การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

3.6.6 ตอนที่ 6 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ช่วยสอบบัญชีในการจัดกลุ่มประเด็น และวิเคราะห์ความถี่

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

3.7.1.1 ร้อยละ (Percentage)

3.7.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

3.7.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.7.2 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ได้แก่

3.7.2.1 การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient Method) ของ Cronbach

3.7.2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discrimination Power) โดยใช้เทคนิค (Item – Total Correlation)

3.7.3 สถิติที่ใช้ทดสอบคุณลักษณะตัวแปร ได้แก่

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยใช้ Variance Inflation Factors (VIFs)

3.7.4 สถิติทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่

3.7.4.1 t – test

3.7.4.2 F – test

3.7.4.3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis)

3.7.4.4 การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษา ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน t- distribution
F	แทน สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน F- distribution
SS	แทน ผลรวมกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน ค่ากำลังสองเฉลี่ย (Mean Square)
Df	แทน ระดับขั้นของความเป็นอิสระ หรือค่าของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p – value	แทน ระดับนัยสำคัญ (Significance)
VIF	แทน ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวอิสระ (Variance Inflation Factor)
SE _{est}	แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
R	แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Adj R ²	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง

EA	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
BT	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
AP	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี
AL	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความสามารถในการเรียนรู้
AR	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง
OT	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม
CL	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน
CE	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด
CR	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสร้างสรรค์
CP	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์
TN	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล
AQSS	แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวม

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

4.2.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

4.2.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

4.2.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

4.2.4 ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี แตกต่างกัน

4.2.5 ตอนที่ 5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชี

4.2.6 ตอนที่ 6 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3.1 ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ตารางที่ 4.1 ค่าความถี่ ร้อยละ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	11	12.5
1.2 หญิง	77	87.5
รวม	88	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 87.5) อายุระหว่าง 36 - 45 ปี (ร้อยละ 43.2) รองลงมา คือ ต่ำกว่า 35 ปี (ร้อยละ 26.1) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 56.8) รองลงมา คือ โสด (ร้อยละ 35.2) การศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 75.0) รองลงมา ปริญญาโท (ร้อยละ 22.7) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีมากกว่า 11 ปี (ร้อยละ 54.5) รองลงมา 3-7 ปี (ร้อยละ 20.5)

4.3.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	3.45	0.64	ปานกลาง
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.59	0.65	มาก
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	3.56	0.66	มาก
4. ความสามารถในการเรียนรู้	3.90	0.57	มาก
โดยรวม	3.62	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ความสามารถในการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$) ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.59$) และความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์งานสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านมีเทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบ บัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) ช่วยในการ วิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี	3.35	0.67	ปานกลาง
2. ท่านสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) มาช่วยในกระบวนการ งานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้ รวดเร็วขึ้น	3.55	0.69	มาก
3. ประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ACL) มีมากพอที่ ทำให้ท่านสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	3.44	0.72	ปานกลาง
โดยรวม	3.45	0.64	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้นมีความคิดเห็นอยู่ในอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) ประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีมากพอที่ทำให้ท่านสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) และท่านมีเทคนิควิธีการความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) ช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี มีความคิดเห็นอยู่ในระบบปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการทำงาน ด้านซอฟต์แวร์ (software) ซึ่งเป็นชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่สั่งให้ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ทำงานต่างๆ ตามต้องการ เช่น โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel	3.63	0.72	มาก
2. ท่านเคยได้รับการอบรมด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำให้มีพื้นฐานและความรู้รอบตัว เกิดความมั่นใจปราศจากความกลัว กล้าที่จะใช้งานเพราะช่วยให้การปฏิบัติงานสะดวกและรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น	3.38	0.85	ปานกลาง
3. ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสำรองข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล	3.67	0.73	มาก
โดยรวม	3.59	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$)เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสำรองข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล มีความคิดเห็นอยู่ในอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการทำงาน ด้านซอฟต์แวร์ (software) ซึ่งเป็นชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่สั่งให้ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ทำงานต่างๆ ตามต้องการ เช่น โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel มีความคิดเห็นอยู่ในอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ท่านเคยได้รับการอบรมด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำให้มีพื้นฐานและความรู้รอบตัว เกิดความมั่นใจปราศจากความกลัว กล้าที่จะใช้งานเพราะช่วยให้การปฏิบัติงานสะดวกและรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความคิดเห็นอยู่ในระบบปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านสามารถปฏิบัติการนำเข้าข้อมูลสู่โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (การสร้าง Project) เพื่อทำการตรวจสอบบัญชีได้	3.60	0.75	มาก
2. ท่านสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงิน และหาแนวโน้มเบื้องต้นเพื่อประกอบการวางแผนการตรวจสอบบัญชีและวิเคราะห์ ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหาแนวโน้มของรายได้ และค่าใช้จ่ายและกำไรที่เกิดขึ้นของแต่ละประเภทสินค้าได้	3.66	0.71	มาก
3. ท่านสามารถทดสอบความถูกต้องของข้อมูลในแฟ้มข้อมูลทั้งหมด หรือบางส่วนที่สนใจได้	3.50	0.74	มาก
4. ท่านสามารถวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของสินค้า และวิเคราะห์หารายการสินค้าที่ล้าสมัย หรือหมดอายุที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้าได้	3.84	0.73	มาก
5. ท่านสามารถทดสอบการควบคุมภายใน เช่น การสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการสินค้า หรือเงินกู้ตามวงเงินที่กำหนด หรือ สอบทานราคาขายหรือต้นทุนขายของสินค้าที่มีราคาสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด	3.70	0.75	มาก
6. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis Commands) ของโปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ได้ (คำสั่ง Count ,Total, Statistical/Statistic, Stratify, Classify, Age, Gap, Duplicate)	3.31	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 (ต่อ)

ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
7. ท่านมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้คำสั่งในการสร้างข้อมูล (Data Creation Commands) ของโปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ได้ (คำสั่ง Summarize, Extract, Export)	3.30	0.82	ปานกลาง
โดยรวม	3.56	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เป็นรายชื่อในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านสามารถวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของสินค้า และวิเคราะห์หารายการสินค้าที่ล้าสมัย หรือหมดอายุที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้าได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) ท่านสามารถทดสอบการควบคุมภายใน เช่น การสอบทานความถูกต้อง ในการอนุมัติรายการสินค้า หรือเงินกู้ ตามวงเงินที่กำหนด หรือ สอบทานราคาขายหรือต้นทุนขายของสินค้าที่มีราคาสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) และท่านสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงิน และหาแนวโน้มเบื้องต้นเพื่อประกอบการวางแผนการตรวจสอบบัญชีและวิเคราะห์ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหาแนวโน้มของรายได้ และค่าใช้จ่ายและกำไรที่เกิดขึ้นของแต่ละประเภทสินค้าได้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้เป็นรายข้อ ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ความสามารถในการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านสามารถที่จะรับรู้ ข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาสาระใหม่ๆ ในสาขางานที่ท่านทำ ได้อย่างรวดเร็ว	3.73	0.66	มาก
2. ท่านมีทัศนคติที่ดี และมีความตั้งใจ ต่องานที่ปฏิบัติ บ่งบอกถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้	4.00	0.68	มาก
3. ท่านมีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ	4.14	0.66	มาก
4. ท่านสามารถจดจำ และระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างรวดเร็ว แสดงถึงควมมีทักษะในการเรียนรู้	3.75	0.63	มาก
โดยรวม	3.90	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ เป็นรายข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ท่านมีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) ท่านมีทัศนคติที่ดี และมีความตั้งใจ ต่องานที่ปฏิบัติ บ่งบอกถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และท่านสามารถจดจำ และระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างรวดเร็วแสดงถึงควมมีทักษะในการเรียนรู้ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

4.3.3 ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี
ของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านความถูกต้อง	4.37	0.57	มาก
2. ด้านความเที่ยงธรรม	4.52	0.60	มากที่สุด
3. ด้านความชัดเจน	4.28	0.67	มาก
4. ด้านความกะทัดรัด	4.38	0.63	มาก
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.33	0.65	มาก
6. ด้านความสมบูรณ์	4.38	0.63	มาก
7. ด้านความทันกาล	4.35	0.64	มาก
โดยรวม	4.37	0.59	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชี
สหกรณ์ที่ 4 ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความเที่ยงธรรม ($\bar{X} = 4.52$) ด้านความกะทัดรัด และด้านความสมบูรณ์
($\bar{X} = 4.38$) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.37$)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีด้วยความถูกต้องและชัดเจน	4.27	0.62	มาก
2. ท่านนำเสนอเนื้อหาของรายงานที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างการ ตรวจสอบ โดยไม่บิดเบือน หรือปกปิด	4.38	0.59	มาก
3. รายงานการสอบบัญชีได้นำเสนอความจริงทุกประการที่ ได้รับการตรวจสอบ ด้วยความระมัดระวัง และแม่นยำ	4.38	0.59	มาก
4. รายงานการสอบบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชี ที่รับรองโดยทั่วไป	4.45	6.4	มาก
โดยรวม	4.37	0.57	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ รายงานการสอบบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ($\bar{X} = 4.45$) ท่านนำเสนอเนื้อหาของรายงานที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างการตรวจสอบโดยไม่บิดเบือน หรือปกปิด และรายงานการสอบบัญชีได้นำเสนอความจริงทุกประการที่ได้รับการตรวจสอบ ด้วยความระมัดระวัง และแม่นยำ ($\bar{X} = 4.38$) และท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีด้วยความถูกต้องและชัดเจน ($\bar{X} = 4.27$)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านนำเสนอรายงานโดยพิจารณาจากสถานการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากอคติ และมีความซื่อสัตย์ไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ	4.51	0.61	มากที่สุด
2. ท่านรับตรวจสอบบัญชีสหกรณ์โดยปราศจากความลำเอียง	4.53	0.61	มากที่สุด
3. ท่านให้ความสำคัญกับการสอบบัญชีและการนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน	4.52	0.62	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านรับตรวจสอบบัญชีสหกรณ์โดยปราศจากความลำเอียง ($\bar{X} = 4.53$) ท่านให้ความสำคัญกับการสอบบัญชีและการนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.52$) และท่านนำเสนอรายงานโดยพิจารณาจากสถานการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากอคติ และมีความซื่อสัตย์ไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ($\bar{X} = 4.51$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านใช้ภาษาที่ง่ายและหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้อย่างรวดเร็ว	4.31	0.70	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญต่อการใช้คำศัพท์ในการนำเสนอรายงาน การสอบบัญชี เพื่อป้องกันความผิดพลาดและเพื่อประโยชน์ ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเสมอ	4.33	0.69	มาก
3. การนำเสนอรายงานหากมีการใช้คำศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์ ทางเทคนิค ท่านจะอธิบายประกอบไว้ด้วย	4.22	0.73	มาก
โดยรวม	4.28	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชี สหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจนโดยรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านให้ความสำคัญต่อการใช้คำศัพท์ในการนำเสนอรายงานการสอบบัญชี เพื่อ ป้องกันความผิดพลาดและเพื่อประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเสมอ ($\bar{X} = 4.33$) ท่านใช้ภาษาที่ง่ายและหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.31$) และการนำเสนอรายงานหากมีการใช้คำศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์ทางเทคนิคท่านจะอธิบาย ประกอบไว้ด้วย ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด เป็นรายชื่อ ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านให้ความสำคัญต่อการสื่อสารข้อมูลอย่างตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม	4.39	0.63	มาก
2. ท่านนำเสนอรายงานเฉพาะข้อความที่มีสาระสำคัญและมีประโยชน์สำหรับผู้ใช้นั้น	4.39	0.63	มาก
3. ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความ พิจารณาคัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป แต่ยังคงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาน้อย	4.38	0.67	มาก
โดยรวม	4.38	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัดโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านให้ความสำคัญต่อการสื่อสารข้อมูลอย่างตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อมและท่านนำเสนอรายงานเฉพาะข้อความที่มีสาระสำคัญและมีประโยชน์สำหรับผู้ใช้นั้น ($\bar{X} = 4.39$) รองลงมาคือ ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับ และได้ใจความ พิจารณาคัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป แต่ยังคงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาน้อย ($\bar{X} = 4.38$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านได้แสดงความคิดเห็นในรายงานการสอบบัญชีเพื่อให้ องค์กรมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	4.28	0.71	มาก
2. การนำเสนอข้อมูลในรายงานการสอบบัญชีมีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.35	0.66	มาก
3. ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบมาเป็นแนวทางใน การให้คำแนะนำหรือแก้ไขข้อบกพร่องให้สหกรณ์มีการ ปรับปรุงในทางที่ดีขึ้นและใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบ ครั้งต่อไป	4.36	0.65	มาก
โดยรวม	4.33	0.65	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความคิดสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบมาเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำหรือแก้ไขข้อบกพร่องให้สหกรณ์มีการปรับปรุงในทางที่ดีขึ้นและใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบครั้งต่อไป ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา คือ การนำเสนอข้อมูลในรายงานการสอบบัญชีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.35$) ท่านได้แสดงความคิดเห็นในรายงานการสอบบัญชีเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.28$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและข้อสังเกตที่สำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจของสหกรณ์เสมอ	4.35	0.64	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญกับข้อมูลและหลักฐานในการตรวจสอบอย่างครบถ้วน	4.40	0.65	มาก
3. ท่านนำเสนอรายงานและให้ข้อสรุปตลอดจนคำแนะนำกับสหกรณ์ที่รับตรวจอย่างเพียงพอ	4.38	0.65	มาก
โดยรวม	4.38	0.63	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านให้ความสำคัญกับข้อมูลและหลักฐานในการตรวจสอบอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมา คือ ท่านนำเสนอรายงานและให้ข้อสรุปตลอดจนคำแนะนำกับสหกรณ์ที่รับตรวจอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.38$) ท่านนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและข้อสังเกตที่สำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจของสหกรณ์เสมอ ($\bar{X} = 4.35$)

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล เป็นรายชื่อของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
1. ท่านนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบอย่างไม่ล่าช้ามุ่งเน้นถึงคุณภาพการสอบบัญชี มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และทันเวลาเพียงพอประกอบวิชาชีพเสมอ	4.35	0.66	มาก
2. ท่านให้ความสำคัญในเรื่องของเวลาในการนำเสนอรายงาน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถรับทราบข้อมูลได้ทันที	4.38	0.65	มาก
3. ท่านสามารถนำเสนอรายงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว	4.33	0.66	มาก
โดยรวม	4.35	0.64	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาลโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ สามารถเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ท่านให้ความสำคัญในเรื่องของเวลาในการนำเสนอรายงานเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถรับทราบข้อมูลได้ทันที ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ท่านนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบอย่างไม่ล่าช้ามุ่งเน้นถึงคุณภาพการสอบบัญชี มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และทันเวลาเพียงพอประกอบวิชาชีพเสมอ ($\bar{X} = 4.35$) ท่านสามารถนำเสนอรายงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ($\bar{X} = 4.33$)

4.3.4 ตอนที่ 4 การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา และระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี แตกต่างกัน

4.3.4.1 เพศ

สมมติฐาน H_1 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชี ที่มีเพศแตกต่างกัน

คุณภาพการสอบบัญชี	เพศหญิง		เพศชาย		t	p-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านความถูกต้อง	4.40	0.55	4.16	0.71	-1.31	0.19
2. ด้านความเที่ยงธรรม	4.55	0.59	4.33	0.55	-1.12	0.27
3. ด้านความชัดเจน	4.31	0.76	4.12	0.66	-0.66	0.39
4. ด้านความกะทัดรัด	4.41	0.60	4.18	0.77	-1.14	0.26
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.35	0.65	4.21	0.69	-0.66	0.51
6. ด้านความสมบูรณ์	4.39	0.63	4.27	0.66	-0.57	0.57
7. ด้านความทันกาล	4.39	0.62	4.12	0.79	-1.28	0.21
โดยรวม	4.40	0.57	4.20	0.68	-1.05	0.29

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีเพศแตกต่างกันให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม และเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาล ไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_1

4.3.4.2 อายุ

สมมติฐาน H_2 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชี ที่มีอายุแตกต่างกัน

คุณภาพการสอบบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p-value
1. ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	0.74	3	0.25	0.76	0.52
	ภายในกลุ่ม	27.5	84	0.33		
2. ด้านความเที่ยงธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.13	3	0.71	2.30	0.12
	ภายในกลุ่ม	29.38	84	0.35		
3. ด้านความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	2.96	3	0.99	2.31	0.08
	ภายในกลุ่ม	35.83	84	0.43		
4. ด้านความกะทัดรัด	ระหว่างกลุ่ม	2.26	3	0.75	1.99	0.12
	ภายในกลุ่ม	31.86	84	0.38		
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	2.15	3	0.72	1.75	0.16
	ภายในกลุ่ม	34.51	84	0.41		
6. ด้านความสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	2.28	3	0.76	1.99	0.12
	ภายในกลุ่ม	32.12	84	0.38		
7. ด้านความทันกาล	ระหว่างกลุ่ม	1.79	3	0.60	1.46	0.23
	ภายในกลุ่ม	34.29	84	0.41		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.89	3	0.63	1.90	0.14
	ภายในกลุ่ม	27.89	84	0.33		

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีอายุแตกต่างกันให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาลไม่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐาน H_2

4.3.4.3 สถานภาพ

สมมติฐาน H_3 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีสถานภาพแตกต่างกัน

คุณภาพการสอบบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p-value
1. ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม	1.51	4	0.38	1.17	0.33
	ภายในกลุ่ม	26.37	83	0.32		
2. ด้านความเที่ยงธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.53	4	0.38	1.06	0.38
	ภายในกลุ่ม	29.98	83	0.36		
3. ด้านความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม	1.33	4	0.33	0.74	0.57
	ภายในกลุ่ม	0.45	83	0.45		
4. ด้านความกะทัดรัด	ระหว่างกลุ่ม	0.82	4	0.20	0.51	0.73
	ภายในกลุ่ม	33.30	83	0.40		
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	1.99	4	0.50	1.19	0.32
	ภายในกลุ่ม	34.68	83	0.42		
6. ด้านความสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม	0.92	4	0.23	0.57	0.68
	ภายในกลุ่ม	33.48	83	0.40		
7. ด้านความทันกาล	ระหว่างกลุ่ม	0.93	4	0.23	0.55	0.70
	ภายในกลุ่ม	35.15	83	0.42		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.16	4	0.29	0.84	0.50
	ภายในกลุ่ม	28.62	83	0.34		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีสถานภาพแตกต่างกันให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์และด้านความทันกาลไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน H_3

4.3.4.4 วุฒิการศึกษา

สมมติฐาน H_4 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชี ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

คุณภาพการสอบบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p-value
1. ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.12 27.13	2 85	0.56 .032	1.75	0.18
2. ด้านความเที่ยงธรรม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.30 30.21	2 85	0.65 0.36	1.83	0.17
3. ด้านความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.93 37.86	2 85	0.47 0.45	1.05	0.36
4. ด้านความกะทัดรัด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.61 32.51	2 85	0.81 0.38	2.11	0.13
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.64 35.03	2 85	0.82 0.41	1.98	0.14
6. ด้านความสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	2.46 31.94	2 85	1.23 0.38	3.28	0.04*
7. ด้านความทันกาล	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.25 34.82	2 85	0.63 0.41	1.53	0.22
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.43 28.35	2 85	0.71 0.33	2.14	0.12

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 สำหรับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านความทันกาล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์โดยรวมของคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน

วุฒิการศึกษา		อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท
	$\bar{X}$	4.50	4.46	4.07
	อนุปริญญา	4.50	-	1.00
	ปริญญาตรี	4.46	-	0.04*
	ปริญญาโท	4.07	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3.4.5 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

สมมติฐาน H_5 ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 โดยรวมและเป็นรายด้านของผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์งานสอบบัญชีแตกต่างกัน

คุณภาพการสอบบัญชี	แหล่งของความแปรปรวน	SS	Df	MS	F	p-value
1. ด้านความถูกต้อง	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.81 27.43	3 84	0.27 0.33	0.83	0.48
2. ด้านความเที่ยงธรรม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.80 30.71	3 84	0.27 0.37	0.73	0.54
3. ด้านความชัดเจน	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.89 37.90	3 84	0.30 0.45	0.66	0.58
4. ด้านความกะทัดรัด	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1.49 32.63	3 84	0.50 0.39	1.28	0.29
5. ด้านความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.89 35.78	3 84	0.30 0.43	0.69	0.56
6. ด้านความสมบูรณ์	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.91 33.50	3 84	0.30 0.43	0.76	0.52
7. ด้านความทันกาล	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.63 35.45	3 84	0.21 0.42	0.50	0.68
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	0.81 28.97	3 84	0.27 0.34	0.78	0.51

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีประสบการณ์งานสอบบัญชีแตกต่างกันให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันกาลไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมุติฐาน H_5

4.3.5 ตอนที่ 5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ของ คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีและคุณภาพการสอบบัญชี

H_6 : คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และ
ผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี

H_7 : ผู้สอบบัญชีที่มีประสบการณ์การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีความ
สัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี

H_8 : ผู้สอบบัญชีที่มีความรู้พื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีความสัมพันธ์
และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี

H_9 : ผู้สอบบัญชีที่มีความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมี
ความสัมพันธ์ และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี

H_{10} : ผู้สอบบัญชีที่มีความสามารถในการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ผลกระทบเชิงบวก
ต่อคุณภาพการสอบบัญชี

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม

ตัวแปร	คุณภาพ การสอบ บัญชี โดยรวม (AQSS)	ประสบการณ์ งานสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรม สำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐาน ด้านการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ (BT)	ความสามารถ ในการใช้ โปรแกรม สำเร็จรูปช่วย สอบบัญชี (AP)	ความ สามารถ ในการ เรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.37	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.56	0.64	0.65	0.66	0.57	
AQSS		0.288**	0.331**	0.348**	0.515**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น จึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม พบว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.288 – 0.515 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.22 – ตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.22 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามเป็นคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.231	0.407	5.483	0.000*
1. ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.042	0.136	-0.305	0.761
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.074	0.108	0.690	0.492
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	0.026	0.146	0.176	0.861
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.494	0.131	3.777	0.000*
R = 0.271 Adjusted R ² = 0.236 SE _{est} = 0.511				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม (AQSS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์ของคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม (AQSS) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.271 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง ($\text{Adjusted } R^2$) เท่ากับ 0.236 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.511 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$AQSS = 2.231 + 0.494(AL) \quad (4.1)$$

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง (AR)	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.37	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.57	0.64	0.65	0.66	0.56	
AR		0.355**	0.333**	0.351**	0.421**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.333 – 0.421 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.472	0.413	5.980	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	0.130	0.139	0.937	0.351
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.102	0.109	0.935	0.353
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	-0.009	0.149	-0.060	0.952
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.286	0.133	2.147	0.035*
R = 0.206 Adjusted R ² = 0.168 SE _{est} = 0.520				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน ที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีด้านความถูกต้อง (AR) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.206 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.168 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.520 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$AR = 2.472 + 0.286(AL) \quad (4.2)$$

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านเที่ยงธรรม

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม (OT)	ประสพการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.52	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.60	0.64	0.65	0.66	0.57	
OT		0.216*	0.182*	0.251*	0.383**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.182– 0.383 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.96	0.453	6.553	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.008	0.152	-0.51	0.960
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	-0.035	0.120	-0.289	0.773
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	0.30	0.163	0.182	0.856
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.411	0.146	2.822	0.006*
R = 0.148 Adjusted R ² = 0.107 SE _{est} = 0.569				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม (OT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีด้านความเที่ยงธรรม (OT) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.148 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.107 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.569 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$OT = 2.96 + 0.006(AL) \quad (4.3)$$

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน (CL)	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.28	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.67	0.64	0.65	0.66	0.57	
CL		0.254*	0.367**	0.322**	0.509**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.254 – 0.509 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.838	0.462	3.978	0.000*
1. ไประสบการณ์งานสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.093	0.155	-0.601	0.594
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.169	0.122	1.380	0.171
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	-0.013	0.166	-0.081	0.936
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.566	0.149	3.810	0.000*
R = 0.278 Adjusted R ² = 0.243 SE _{est} = 0.581				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน (CL) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐาน H₁₀

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีด้านความชัดเจน (CL) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.278 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R²) เท่ากับ 0.243 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.581 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$CL = 1.838 + 0.566(AL) \quad (4.4)$$

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด (CE)	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.38	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.63	0.64	0.65	0.66	0.57	
CE		0.264*	0.329**	0.355**	0.518**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.264 – 0.518 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.113	0.433	4.878	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.116	0.145	-0.797	0.428
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.074	0.115	0.644	0.521
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	0.086	0.156	0.549	0.585
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.538	0.139	3.859	0.000*
R = 0.278 Adjusted R ² = 0.244 SE _{est} = 0.545				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.30 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความกะทัดรัด (CE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้(AL) เป็นตัวพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีด้านความความกะทัดรัด (CE) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.278 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R²) เท่ากับ 0.244 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.545 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$CE = 2.113 + 0.538(AL) \quad (4.5)$$

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์ (CR)	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.33	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.65	0.64	0.65	0.66	0.57	
CR		0.269*	0.305**	0.317**	0.510**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.31 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัว กับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.264 – 0.510 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสร้างสรรค์		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.020	0.454	4.452	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.038	0.152	-0.251	0.803
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.064	0.120	0.534	0.594
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	-0.015	0.163	-0.095	0.925
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.582	0.146	3.985	0.000*
R = 0.264 Adjusted R ² = 0.228 SE _{est} = 0.570				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.32 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์ (CR) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์ของคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสร้างสรรค์ (CR) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.264 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.228 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.570 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$CR = 2.020 + 0.582(AL) \quad (4.6)$$

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ (CP)	ประสพการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.38	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.63	0.64	0.65	0.66	0.57	
CP		0.272*	0.326**	0.308**	0.541**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.272 – 0.541 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณโดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	1.999	0.428	4.667	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.024	0.144	-0.168	0.867
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.089	0.113	0.784	0.435
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรม สำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	-0.081	0.154	-0.527	0.600
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.622	0.138	4.516	0.000*
R = 0.300 Adjusted R ² = 0.267 SE _{est} = 0.538				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.34 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ (CP) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์ของคุณภาพการสอบบัญชีด้านความสมบูรณ์ (CP) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.300 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.267 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.538 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$CP = 1.999 + 0.622(AL) \quad (4.7)$$

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ตัวแปร	คุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล (TN)	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	VIF
$\bar{X}$	4.35	3.45	3.59	3.56	3.90	
SD	0.64	0.64	0.65	0.66	0.57	
TN		0.259*	0.311**	0.370**	0.472**	
EA			0.496**	0.769**	0.564**	2.513
BT				0.589**	0.529**	1.635
AP					0.638**	3.123
AL						1.828

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.35 พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์โดยรวม ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่าค่า VIF ของตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีค่าตั้งแต่ 1.635 – 3.123 แสดงว่า ตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้ไม่เกิดปัญหาเนื่องจากความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรอิสระ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีแต่ละตัวกับตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล พบว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์ทางด้านบวกกับตัวแปรตาม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.259 – 0.541 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแสดงดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ โดยใช้ตัวแปรตามคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล

ตัวแปรอิสระ	คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.206	0.457	4.828	0.000*
1. ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (EA)	-0.142	0.153	-0.930	0.355
2. ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT)	0.057	0.121	0.470	0.639
3. ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP)	0.184	0.164	1.120	0.266
4. ความสามารถในการเรียนรู้ (AL)	0.455	0.147	3.098	0.003*
R = 0.241 Adjusted R ² = 0.204 SE _{est} = 0.575				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.36 พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล (TN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{10}

ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) เป็นตัวพยากรณ์ของคุณภาพการสอบบัญชีด้านความทันกาล (TN) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสร้างสมการพยากรณ์ โดยทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณใหม่ ประกอบด้วยตัวแปรข้างต้น ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณของตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระ (R) เท่ากับ 0.241 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ปรับปรุง (Adjusted R^2) เท่ากับ 0.204 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานเนื่องจากการวัด (SE_{est}) เท่ากับ 0.575 ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

$$TN = 2.206 + 0.455(AL) \quad (4.8)$$

4.3.6 ตอนที่ 6 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

เนื่องจากผู้สอบบัญชีที่ตอบแบบสอบถามไม่ได้ทำการตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 2 ตอนที่ 1 สภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี และตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ (คำถามปลายเปิด) ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เพิ่มเติม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับผู้สอบบัญชี จำนวน 20 คน โดยสามารถนำมาจัดกลุ่มประเด็น และวิเคราะห์ความถี่ได้ ดังตารางที่ 4.37 - ตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.37 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	จำนวน (คน)
ด้านโปรแกรม	
1. โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดยากต่อการเข้าใจ ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่คล่องตัว	20
2. คำสั่งมาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สร้างไว้ยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงาน	9
ด้านผู้ใช้งาน	
1. ไม่ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	5
2. ขาดผู้สอบบัญชีที่ชำนาญเฉพาะด้านการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ประจำสำนักงาน	11
3. ผู้สอบบัญชีต้องทราบโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีที่สหกรณ์หน่วยรับตรวจใช้ถึงจะสามารถปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ได้ ซึ่งหากสหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยผู้อื่นที่มีใช้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผู้สอบบัญชีต้องเสียเวลาศึกษาโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีนั่นอีก	4

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมากที่สุด คือ โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดยากต่อการเข้าใจ ทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่คล่องตัว รองลงมา คือ ขาดผู้สอบบัญชีที่ชำนาญเฉพาะด้านการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ประจำสำนักงาน และน้อยที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีต้องทราบโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีที่สหกรณ์หน่วยรับตรวจใช้ถึงจะสามารถปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ได้ ซึ่งหากสหกรณ์ใดใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยผู้อื่นที่มีใช้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผู้สอบบัญชีต้องเสียเวลาศึกษาโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีนั่นอีก

ตารางที่ 4.38 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	จำนวน (คน)
ด้านโปรแกรม 1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรสร้างคำสั่งมาตรฐานไว้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และคล่องตัวมากขึ้น	9
ด้านผู้ใช้งาน 1. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมในเรื่องของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ให้กับผู้สอบบัญชีทุกปีเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน	20
2. กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับบุคลากร โดยเน้นคำศัพท์ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL และการสอบบัญชี	7
3. ควรจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงโดยให้ผู้ที่มีความชำนาญด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี คอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ	2

จากตารางที่ 4.38 พบว่า ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความสำคัญเห็นด้านข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มากที่สุด คือ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมในเรื่องของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL ให้กับผู้สอบบัญชีทุกปีเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรสร้างคำสั่งมาตรฐานไว้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และคล่องตัวมากขึ้น และน้อยที่สุด คือ ควรจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงโดยให้ผู้ที่มีความชำนาญด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี คอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี ศึกษาปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี และศึกษาปัญหาอุปสรรคของผู้สอบบัญชีจากการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ทั้งหมด 7 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมุกดาหาร จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดกาฬสินธุ์ และจังหวัดศรีสะเกษ รวมจำนวน 88 คน ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรที่มีทั้งหมดมาทำการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation), t – test, F – test, การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis), การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามมีการวัดค่าความน่าเชื่อถือโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient Method) ของ Cronbach พบค่าความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม ด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีค่าอยู่ระหว่าง 0.808 – 0.947 และด้านคุณภาพการสอบบัญชี มีค่าอยู่ระหว่าง 0.937 – 0.982 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับสูง และผลจากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

(1) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 - 45 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีมากกว่า 11 ปี

(2) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านความสามารถในการเรียนรู้ เช่น มีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ มีทัศนคติที่ดี และมีความตั้งใจต่องานที่ปฏิบัติ บ่งบอกถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ สามารถจดจำและระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างรวดเร็ว แสดงถึงความมีทักษะในการเรียนรู้ ด้านความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสำรองข้อมูลการจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล มีความรู้ความเข้าใจด้านซอฟต์แวร์ (Software) ซึ่งเป็นชุดคำสั่งหรือโปรแกรมที่สั่งให้ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ทำงานต่างๆ ตามต้องการ เช่น โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel ได้รับการอบรมด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำให้มีพื้นฐานและความรู้รอบตัว เกิดความมั่นใจปราศจากความกลัว กล้าที่จะใช้งานเพราะช่วยให้การปฏิบัติงานสะดวกและรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เช่น สามารถวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของสินค้า และวิเคราะห์หารายการสินค้าที่สำคัญ หรือหมวดอายุที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้าได้ สามารถทดสอบการควบคุมภายใน เช่น การสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการสินค้า หรือเงินกู้ ตามวงเงินที่กำหนด หรือ สอบทานราคาขายหรือต้นทุน ขายของสินค้าที่มีราคาสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงิน และหาแนวโน้มเบื้องต้นเพื่อประกอบการวางแผนการตรวจสอบบัญชีและวิเคราะห์ ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหาแนวโน้มของรายได้ และค่าใช้จ่ายและกำไรที่เกิดขึ้นของแต่ละประเภทสินค้าได้ คุณลักษณะด้านประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี สามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ACL มาช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น ประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ACL) มีมากพอที่ทำให้สามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) ช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

(3) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมาก ได้แก่ ด้านความเที่ยงธรรม เช่น รับตรวจสอบบัญชีสหกรณ์โดยปราศจากความลำเอียง ให้ความสำคัญกับการสอบบัญชีและการนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน นำเสนอรายงานโดย

พิจารณาจากสถานการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากอคติ และมีความซื่อสัตย์ไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ด้านความกะทัดรัด เช่น ให้ความสำคัญต่อการสื่อสารข้อมูลอย่างตรงประเด็นไม่อ้อมค้อม นำเสนอรายงานเฉพาะข้อความที่มีสาระสำคัญและมีประโยชน์สำหรับผู้ใช้นั้น และนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความ พิจารณาดัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป แต่ยังคงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาน้อย ด้านความสมบูรณ์ เช่น ให้ความสำคัญกับข้อมูลและหลักฐานในการตรวจสอบอย่างครบถ้วน นำเสนอรายงานและให้ข้อสรุปตลอดจนคำแนะนำกับสหกรณ์ที่รับตรวจสอบเพียงพอ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศและข้อสังเกตที่สำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจของสหกรณ์เสมอ ด้านความถูกต้อง เช่น รายงานการสอบบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป นำเสนอเนื้อหาของรายงานที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างการตรวจสอบโดยไม่บิดเบือน หรือปกปิด และรายงานการสอบบัญชีได้นำเสนอความจริงทุกประการที่ได้รับจากการตรวจสอบ ด้วยความระมัดระวัง แม่นยำ ถูกต้องและชัดเจน

(4) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(5) คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม (AQSS) และตัวแปรพยากรณ์ คือ ความสามารถในการเรียนรู้ (AL) ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ ดังนี้

$$AQSS = 2.231 + 0.494(AL) \quad (5.1)$$

เมื่อพิจารณาสมการพยากรณ์คุณภาพการสอบบัญชีเป็นรายด้าน พบว่า

(1) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความถูกต้อง

$$AR = 2.472 + 0.286(AL) \quad (5.2)$$

(2) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความเที่ยงธรรม

$$OT = 2.96 + 0.006(AL) \quad (5.3)$$

(3) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความชัดเจน

$$CL = 1.838 + 0.566(AL) \quad (5.4)$$

(4) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความกะทัดรัด

$$CE = 2.113 + 0.538(AL) \quad (5.5)$$

(5) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสร้างสรรค์

$$CR = 2.020 + 0.582(AL) \quad (5.6)$$

(6) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์

$$CP = 1.999 + 0.622(AL) \quad (5.7)$$

(7) คุณภาพการสอบบัญชี ด้านความทันกาล

$$TN = 2.206 + 0.455(AL) \quad (5.8)$$

(6) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีดังนี้

ด้านปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีให้ความคิดเห็น ดังนี้

ด้านโปรแกรม

(1) โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีมีเมนูเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดทำให้ยากต่อการเข้าใจ ส่งผลต่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

(2) คำสั่งมาตรฐานที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สร้างไว้ยังไม่ครอบคลุมการปฏิบัติงาน

ด้านผู้ใช้งาน

(1) ขาดแคลนผู้สอบบัญชีที่มีความชำนาญเฉพาะด้านการตรวจสอบด้วยคอมพิวเตอร์ ประจำแต่ละสำนักงาน

(2) ผู้สอบบัญชีต้องทราบโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีที่สหกรณ์หน่วยรับตรวจใช้ จึงจะสามารถปฏิบัติงานการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปได้ ซึ่งหากสหกรณ์หน่วยรับตรวจใช้โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยผู้อื่นที่มีใช้กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ผู้สอบบัญชีต้องเสียเวลาศึกษาโครงสร้างของโปรแกรมระบบบัญชีนั่นอีก

(3) ไม่ได้รับการอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีให้
ความคิดเห็นด้านปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี มีดังนี้

(1) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมในเรื่องของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ACLให้กับผู้สอบบัญชีทุกปีเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน

(2) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรสร้างคำสั่งมาตรฐานไว้ให้ครอบคลุมการปฏิบัติงาน
จะช่วยให้ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และคล่องตัวมากขึ้น

(3) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรจัดฝึกอบรมความรู้ด้านภาษาอังกฤษให้กับบุคลากร
โดยเน้นคำศัพท์ที่เป็นประโยชน์ต่อการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และการสอบบัญชี

(4) ควรจัดให้มีระบบพี่เลี้ยงโดยให้ผู้ที่มีความชำนาญด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
ช่วยสอบบัญชี คอยให้คำปรึกษาและช่วยเหลือ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีโดย
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบ

5.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชี ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

(1) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน ให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ให้ความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชี ด้านความสมบูรณ์ มากกว่าผู้สอบบัญชีที่มีวุฒิปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวได้ว่า การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ และข้อสังเกตที่สำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับการนำไปใช้เพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจทางการบริหารของสหกรณ์ที่เป็นหน่วยรับตรวจเสมอ รวมทั้งให้ความสำคัญกับข้อมูล และหลักฐานในการตรวจสอบอย่างครบถ้วน นำเสนอรายงาน และให้ข้อสรุปตลอดจนคำแนะนำกับกิจการที่รับตรวจอย่างเพียงพอ เนื่องจากผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาบัญชีโดยตรง ในขณะที่มีเพียง ร้อยละ 22.7 เท่านั้นที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ รัฐประศาสนศาสตร์ (จบปริญญาตรีสาขาบัญชีโดยตรงแต่ศึกษาต่อปริญญาโทสาขาอื่น) ไม่ใช่สาขาบัญชีโดยตรง และไม่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสอบบัญชี โดยในการปฏิบัติงานสอบบัญชานั้น ต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะทาง ผู้ปฏิบัติงานต้องเรียนจบปริญญาตรีสาขาบัญชีโดยตรง และเรียนบัญชีมาไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต ดังนั้น จึงใช้ความรู้ความสามารถด้านการบัญชีและการสอบบัญชีเป็นสำคัญ

อนึ่ง งานสอบบัญชีแต่ละสหกรณ์ ที่ท่านรับผิดชอบนั้น มีระดับความยุ่งยากแตกต่างกัน มีปริมาณธุรกิจมากน้อยต่างกัน แต่ถึงอย่างไรหากมองในเรื่องของคุณภาพการสอบบัญชีก็มีมาตรฐานการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี (Cooperative Auditing Quality Control : CAQC) ให้ผู้สอบบัญชีใช้ยึดเป็นหลักและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุนิษา ธงจันทร์ (2552 : 100 - 101) กล่าวว่า งานสอบบัญชีเป็นงานหลักและเป็นงานส่วนใหญ่ของผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องหาประสบการณ์ในด้านการปฏิบัติงานสอบบัญชีกับสำนักงานสอบบัญชี เพื่อนำประสบการณ์ที่ได้รับนั้นมาพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการตรวจสอบให้เข้ากับกิจการที่รับตรวจ เพราะงานสอบบัญชีแต่ละรายย่อมมีลักษณะแตกต่างกันไป เนื่องจากกิจการค้าแต่ละแห่งย่อมมีลักษณะพิเศษเฉพาะธุรกิจของตน และปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในที่ไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม แม้ว่างานสอบบัญชีแต่ละแห่งจะไม่เหมือนกัน แต่ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานให้เข้าขั้นมาตรฐานการสอบบัญชีเช่นเดียวกัน เพื่อให้รายงานการตรวจสอบมีคุณภาพและเป็นที่น่าเชื่อถือยอมรับได้จากผู้ใช้งบการเงินด้วย

สำหรับผู้สอบบัญชีที่มีปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเพื่อให้งานสอบบัญชีออกมาอย่างมีคุณภาพนั้น ผู้สอบบัญชีต้องยึดมาตรฐานการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ และมีระบบการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนอมจิตต์ ท้าวแคนคำ (2550 : 78) พบว่า ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ให้ความสำคัญในการปฏิบัติการควบคุมคุณภาพการสอบบัญชีมากที่สุดในด้านการสอบทาน กล่าวคือ ผู้สอบบัญชีสหกรณ์มีการสอบทานการปฏิบัติงานของผู้ช่วยโดยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกันหรือสูงกว่า เพื่อมั่นใจว่างานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์มีคุณภาพเหมาะสมตามมาตรฐาน

(2) ผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีคุณลักษณะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากและระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความสามารถในการเรียนรู้ กล่าวคือ มีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนางานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ สามารถจดจำ และระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างรวดเร็วแสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ ด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี สามารถปฏิบัติการนำเข้าข้อมูลสู่โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL ซึ่งเรียกว่า การสร้าง Project เพื่อทำการตรวจสอบบัญชีได้ และสามารถใช้คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis Commands) และคำสั่งในการสร้างข้อมูล (Data Creation Commands) ของโปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ได้

ด้านประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เช่น สามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป(ACL) มาช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น ด้านความรู้พื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความรู้ความเข้าใจ ด้านซอฟต์แวร์ (Software) และฮาร์ดแวร์ (Hardware) ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังที่กล่าวมาแล้วแต่เป็นปัจจัยและคุณสมบัติที่ผู้สอบบัญชีพึงมีในยุคปัจจุบันที่กระแสเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกส่วนของงานการดำเนินธุรกิจ ซึ่งในแต่ละตัวบุคคลนั้นมีมากน้อยแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา ชงจันทร์ (2552 : 101) พบว่า การปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีแต่ละคนนั้น ได้ใช้ประสบการณ์และความรู้ความสามารถที่มีอยู่ ซึ่งแต่ละคนก็จะมีไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เพิ่มเติมและจำนวนงานตรวจสอบที่ได้รับ จึงทำให้ผู้สอบบัญชีแต่ละคนมีการนำวิจารณ์ญาณมาใช้ในการตรวจสอบได้

ไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความคิดของแต่ละบุคคลที่จะนำเอาวิชาชีพวกร่วมกับเหตุการณ์ที่ประสบมาแล้วทำการวิเคราะห์หาเหตุผลที่ถูกต้องของตนเองต่อไป

(3) ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 มีความเห็นด้วยเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีโดยภาพรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านการทันกาล อยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและระดับมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านความเที่ยงธรรม โดยให้ความสำคัญกับการสอบบัญชีและการนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วนที่พิจารณาจากสถานการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากอคติ และความลำเอียง มีทัศนคติที่เป็นกลางไม่มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผลประโยชน์ส่วนตัวและไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลของผู้อื่น ยิ่งเมื่อนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชียิ่งทำให้เชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลที่ได้นั้นมีความถูกต้อง เที่ยงธรรม มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัญญา สิ้นชื่น (2548 : 93) พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาก มีผลทำให้คุณภาพการสอบบัญชีได้รับความเชื่อมั่นมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านความถูกต้อง ความเที่ยงธรรมของข้อมูลที่รายงาน เพราะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานสอบบัญชีย่อมสร้างความเชื่อมั่นต่อรายงานของผู้สอบบัญชีเพิ่มขึ้น และเมื่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความรู้ความสามารถมากขึ้นเท่าใด จะสามารถสร้างคุณภาพการสอบบัญชีมาเช่นเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์ (2550 : 159) พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม และเป็นรายด้านทุกด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม และด้านความทันกาล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552 : 145) พบว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความถูกต้อง ด้านความเที่ยงธรรม ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านการทันกาล อยู่ในระดับมาก

(4) คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้อง (AR) ด้านความเที่ยงธรรม (OT) ด้านความชัดเจน (CL) ด้านความกะทัดรัด (CE) ด้านความสร้างสรรค์ (CR) ด้านความสมบูรณ์ (CP) และ ด้านความทันกาล (TN) เนื่องจากคุณภาพของงานสอบบัญชี สามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชีที่มีลักษณะเชิงคุณภาพที่ดี ซึ่งก็คือ การแสดงความเห็นต่องบการเงินของผู้สอบบัญชี ในรายงานการสอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของคุณภาพและความถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน อนึ่งในการปฏิบัติงานสอบบัญชานั้น นอกจากความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสอบบัญชีแล้ว ผู้สอบบัญชีต้องมีความสามารถในการที่จะเรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ

ในการปฏิบัติงาน มีทักษะการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด รับรู้ เข้าใจข้อมูลและรายละเอียดได้อย่างรวดเร็ว กระตือรือร้น และพยายามที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้สามารถก้าวทันกับเทคโนโลยีและธุรกิจของหน่วยรับตรวจ เพื่อนำมาพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศศิวิมล ศรีเจริญจิตร (2548 : เว็บไซต์ ; อ้างอิงจาก จารุมณ ศรีสันต์, 2550 : 107) กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีที่ดีต้องเป็นคนที่มีความคิดกว้างไกล รวมทั้งสามารถทำงานที่ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะด้านได้ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีประสิทธิภาพต้องรู้จักเพิ่มระดับความสามารถการทำงานของตนเองและควรต้องมีความรู้ด้านอื่นๆ นอกเหนือจากด้านบัญชีและการสอบบัญชี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนิษา ชงจันทร์ (2552 : 97) พบว่า คุณภาพการสอบบัญชีคือการที่งบการเงินปราศจากข้อผิดพลาดใดๆ ดังนั้นถ้าหากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่หรือละเลยต่อข้อผิดพลาดที่ตรวจพบจะส่งผลทำให้งบการเงินที่ตรวจสอบมีข้อผิดพลาดและจะสื่อถึงผลงานสอบบัญชี ซึ่งทำให้เกิดเป็นข้อผิดพลาดในรายงานทางการเงิน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นตัวบ่งชี้ในการวัดคุณภาพของงานสอบบัญชีได้ คุณภาพการสอบบัญชีจะสามารถวัดได้จากรายงานการสอบบัญชี ที่ถือเป็นผลงานที่สำคัญของผู้สอบบัญชีจะต้องรับผิดชอบในส่วนที่มีนัยสำคัญต่อบุคคลทั่วไปที่ใช้ข้อมูล เนื่องจากการแสดงความเห็นต่องบการเงินในรายงานของผู้สอบบัญชีจะมีผลต่อการตัดสินใจของบุคคลต่างๆ ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการใช้รายงานการสอบบัญชี และเป็นปัจจัยในการสร้างคุณภาพการสอบบัญชีให้เพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีที่ผู้สอบบัญชีย่อมต้องมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ยิ่งผู้ประกอบวิชาชีพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทวรรณ วงศ์ไชย (2552 : 147) พบว่า ทุกวิชาชีพจะต้องมีศึกษาเล่าเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้ทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เพราะหากไม่มีการแสวงหาข้อมูลแล้วย่อมเป็นบุคคลที่ล้าสมัยไม่สามารถวิเคราะห์หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ดังนั้น ยิ่งผู้สอบบัญชีเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์มากเท่าใดก็ยิ่งมีทักษะ และเชี่ยวชาญงานมากขึ้นเท่านั้น

(5) คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านประสบการณ์งานสอบบัญชี โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (EA) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน เนื่องจาก ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เช่น การมีเทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชีประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีทำให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว ได้ปริมาณงาน โดยใช้เวลาและบุคลากรลดลง เรียกได้ว่ามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเท่านั้น หากมองไปยังเรื่องคุณภาพการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชียังคงต้องใช้เทคนิคและวิธีการตรวจสอบอื่นอีก

หลายด้าน อันจะทำให้ได้ข้อมูลและหลักฐานที่น่าเชื่อถือเพียงพอต่อการแสดงความเห็นและเสนอ รายงานผลการตรวจสอบ

หนึ่ง ผู้สอบบัญชียังมีประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปน้อย เนื่องจากปริมาณงานการตรวจสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชียังมีน้อย เพราะการจะนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาช่วยในการตรวจสอบมากนักย่ำแย่ไค่นั้น ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของระบบงาน การไม่อาจตรวจสอบด้วยระบบมือ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและสอดคล้อง ระหว่างระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมระบบบัญชีของหน่วยรับตรวจกับของผู้สอบบัญชี ซึ่งหน่วยรับตรวจ (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร) ต้องใช้โปรแกรมระบบบัญชีในการบันทึกข้อมูล และมีข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เมื่อพิจารณาจำนวนของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชี บันทึกข้อมูลครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน มีเพียงร้อยละ 22.07 ของจำนวนสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ต้องตรวจสอบ ทำให้ผู้สอบบัญชีไม่ค่อยเห็นถึงความสำคัญในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ทั้งนี้การเข้ารับการฝึกอบรมโปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีในช่วงที่อบรมใช้ก็เป็นรุ่นที่แตกต่าง กันกับที่ปฏิบัติงานจริง และส่วนใหญ่ ได้รับการอบรมในเรื่องของระเบียบมาตรฐานการสอบบัญชี และเทคนิคการปฏิบัติงานสอบบัญชี ไม่ใช่การฝึกอบรมด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี โดยเฉพาะทำให้ยังขาดประสบการณ์ ทักษะและความชำนาญด้านนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์, (2550 : 154- 156) พบว่า การตรวจสอบบัญชีจะต้องใช้มาตรฐานในการ ตรวจสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ประกอบกับประสบการณ์ที่ผ่านมาในการตรวจสอบ เพื่อให้ได้มา ซึ่งหลักฐานที่เพียงพอ เหมาะสมและเชื่อถือได้ ซึ่งไม่สามารถใช้เทคนิคการสอบบัญชีเพียงวิธีเดียว เท่านั้น แต่ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องใช้เทคนิคการตรวจสอบหรือ วิธีการตรวจสอบในหลายๆ วิธี ด้วยกันเพื่อให้ได้ผลการตรวจสอบที่มีความเชื่อถือ จนทำให้การแสดงความเห็นจากการตรวจสอบ ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเกิดความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผล ประกอบกับการใช้ดุลยพินิจในการตรวจสอบ ความเชื่อถือได้ของหลักฐานและข้อจำกัดต่างๆ เพื่อให้การตรวจสอบงบการเงินมีความถูกต้องตามที่ควร ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

(6) คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานด้านการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (BT) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวม และรายด้าน เนื่องจาก โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL เป็นโปรแกรมที่ต้องใช้ความรู้และ ทักษะเฉพาะด้านและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบและเข้าใจโครงสร้างของข้อมูลที่ตรวจสอบ อีกทั้ง มีความซับซ้อนของโปรแกรมมีมากกว่า โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel โดยเฉพาะ เมนูคำสั่งที่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ผู้ใช้จะต้องมีความรู้และทักษะด้านภาษาอังกฤษพอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัพท์เทคนิคคอมพิวเตอร์ต่างๆ ซึ่งเป็นคำศัพท์เฉพาะทาง ทำให้ยากในการจดจำ

ถ้าไม่มีคู่มือในการตรวจสอบจะทำให้ปฏิบัติงานได้ไม่คล่องตัว ผู้สอบบัญชีต้องใช้ทักษะในการเขียนคำสั่งในการใช้งาน รวมทั้งการวิเคราะห์และแปลผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรม ต้องมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลถึงจะสามารถใช้โปรแกรมได้ดี ในขณะที่ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น การใช้โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel การสำรองข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล ไม่จำเป็นต้องใช้ทักษะการวิเคราะห์และแปลค่าผลลัพธ์มากนัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรัชยสุภจินต์, (2550 : 67) พบว่า การใช้โปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาใช้ช่วยตรวจสอบบัญชีมีข้อจำกัดของโปรแกรม คือ เมนูต่างๆ และการใส่เงื่อนไขในการตรวจสอบต้องใช้ภาษาอังกฤษทั้งหมดทำให้ยากต่อการทำความเข้าใจของผู้สอบบัญชีที่ไม่ชำนาญด้านนี้โดยเฉพาะ

(7) คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (AP) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อคุณภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน เนื่องจากความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี เช่น การปฏิบัติการนำเข้าข้อมูลสู่โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL เพื่อทำการตรวจสอบบัญชี การใช้คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการตรวจสอบข้อมูลในโปรแกรม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบในเรื่องของความถูกต้อง การเกิดขึ้นจริง ตรงตามรอบระยะเวลาบัญชี ที่เกิดขึ้น แต่ยังไม่ครอบคลุมถึง ความมีอยู่จริง และสิทธิและภาระผูกพัน เช่น การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยตรวจสอบด้านการจ่ายเงินกู้ ก็จะทราบได้ว่ามีลูกหนี้จำนวนกี่ราย จำนวนเงินเท่าไร แต่ไม่สามารถทราบได้ว่าลูกหนี้มีอยู่จริงเท่าไร ปฏิเสธหนี้หรือไม่ หรือเป็นลูกหนี้ที่ไม่มีตัวตนหรือไม่ หรือทราบจำนวนสินทรัพย์ แต่ไม่ทราบสิทธิและภาระผูกพัน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบบัญชีนั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของกระบวนการงานสอบบัญชีและการวิเคราะห์ข้อมูลในเบื้องต้นเท่านั้น การที่ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นต่องบการเงินและออกรายงานการสอบบัญชีได้ ผู้สอบบัญชียังต้องใช้วิธีการตรวจสอบด้านอื่นๆ อีกเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และได้มาซึ่งหลักฐานอันเป็นที่เชื่อถือได้ รวมทั้งยังต้องอาศัยดุลพินิจอย่างมีเหตุมีผลในการพิจารณาความเพียงพอและความเหมาะสมของหลักฐานการสอบบัญชี อีกส่วนหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาย ยังประสิทธิ์กุล (2549 : 1-20) กล่าวว่า ในการตรวจสอบผู้สอบบัญชีจะต้องพบกับสถานการณ์ต่างๆ ที่ต้องใช้ดุลพินิจในการที่จะเลือกใช้วิธีการตรวจสอบใดที่จะเหมาะสม ซึ่งหากผู้สอบบัญชีเลือกใช้วิธีการตรวจสอบที่ไม่เหมาะสมจะทำให้ไม่สามารถพิสูจน์และไม่ได้ข้อสรุปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนั้น ดุลยพินิจของผู้สอบบัญชีในการตรวจสอบในสถานการณ์ต่างๆ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกใช้วิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมในการตรวจสอบ หากการใช้ดุลพินิจไม่ถูกต้องจะทำให้การตรวจสอบไม่ได้หลักฐานตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้งาน

จากผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ด้านความสามารถในการเรียนรู้ (AL) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการสอบบัญชี โดยรวมและรายด้านทุกด้าน ซึ่งการที่จะทำให้งานสอบบัญชี ออกมาดีมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของคุณถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน นั้น ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานสอบบัญชี และต้องมีความสามารถในการที่จะเรียนรู้เทคนิคใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานมีทักษะการเรียนรู้อย่างชาญฉลาด รับรู้ เข้าใจ ข้อมูลและรายละเอียดได้อย่างรวดเร็ว กระตือรือร้นและพยายามที่จะแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้เพื่อให้สามารถก้าวทันกับเทคโนโลยี และธุรกิจของหน่วยรับตรวจ เพื่อนำมาพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น

5.3.1.1 ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถด้านการสอบบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง เพราะจะสามารถเสริมสร้างคุณภาพการสอบบัญชีให้มากยิ่งขึ้น

5.3.1.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการจัดอบรมผู้สอบบัญชี ด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการตรวจสอบบัญชี อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการพัฒนาทักษะความรู้ และประสบการณ์ของผู้สอบบัญชี

5.3.1.3 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรมีการสร้างคำสั่งมาตรฐานในการตรวจสอบไว้ใช้ตรวจสอบข้อมูลของสหกรณ์ให้ครบทุกด้าน โดยให้สามารถแก้ไขเงื่อนไขต่างๆ ในคำสั่งนั้น เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของสหกรณ์แต่ละแห่ง

5.3.1.4 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ควรพิจารณาจัดหาเครื่องมือช่วยในการปฏิบัติงานสอบบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรในสังกัด โดยการสำรวจความต้องการและความพร้อมของบุคลากรในการนำเครื่องมือช่วยตรวจสอบมาใช้งาน

5.3.2 ข้อจำกัดในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากการศึกษาวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เพียง 7 จังหวัด แต่มีใช้ภาพรวมของผู้สอบบัญชีทั่วประเทศ ทั้งนี้ในแต่ละพื้นที่อาจได้ผลการวิจัยออกมาแตกต่างกัน การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ หรือแนวทางการปฏิบัติงานอาจไม่ครอบคลุมหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้สอบบัญชีในแต่ละพื้นที่

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรเพิ่มวิธีการเก็บข้อมูลจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับผู้สอบบัญชีโดยตรง เพื่อให้ได้ข้อมูลและความคิดเห็นที่ถูกต้องและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5.3.3.2 ควรศึกษาตัวแปรแทรกอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบบัญชี ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี เช่น ทักษะของผู้สอบบัญชีที่ใช้โปรแกรมช่วยตรวจสอบ

5.3.3.4 ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับความสามารถในการเรียนรู้เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนารูปแบบของการถ่ายทอดความรู้ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. คู่มือการใช้โปรแกรม ACL. กรุงเทพมหานคร : ส่วนระบบบัญชีและสอบบัญชีคอมพิวเตอร์ สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550.

_____ . ระบบเผื่อระวังและเตือนภัยทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร.

กรุงเทพมหานคร : เอ็นอากาศสตูดิโอ, 2551.

_____ . ข้อมูลและอัตราส่วนสำคัญของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย ปี 2551.

กรุงเทพมหานคร : บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน), 2552.

ขนิษฐา ทศนาพิทักษ์. ปัจจัยจูงใจในการใช้โปรแกรมตรวจสอบบัญชีสำเร็จรูป ACL ของข้าราชการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

จรงค์ษ์ ประมวลกุล. การประเมินผลการนำระบบโปรแกรมสำเร็จรูป Prodstar มาใช้ในงานสารสนเทศด้านการผลิตจักรเย็บผ้าของบริษัทเบอร์บีน่า (ไทยแลนด์) จำกัด. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.

จารุมน ศรีสันต์. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่าวิชาชีพกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.

ชนัญญา สิ้นชื่น. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถ ด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมาย และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพงานสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548.

ณัฐวุฒิ อภิสิทธิ์ธากร. การนำระบบโปรแกรมสำเร็จรูป Navision Financials มาใช้ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของ บริษัทรอยัล สแกนดิเนเวียน (ประเทศ) จำกัด. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.

ธนอมจิตต์ ท้าวแดนคำ. การศึกษาแนวทางการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีสหกรณ์ตามมาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 220 ของผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : บิซิเนส อาร์ แอนด์ ดี, 2552.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ. การสอบบัญชี. กรุงเทพมหานคร : ที พี เอ็น เพรส, 2543.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- ผะอบ พวงน้อย และคณะ. “การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เทคนิคเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ : การประยุกต์ทฤษฎีที่ลงตัว”, ยุทธวิธีการเรียนการสอน. http://www.neric-club.com/_files/data/28pt8skh3kv_data.pdf. 24 สิงหาคม, 2554.
- พิมพ์เกียรติ เชื้อมราสี. ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพบริการอิเล็กทรอนิกส์กับศักยภาพการแข่งขันทางการตลาดของธุรกิจท่องเที่ยวและโรงแรมในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- พลพฐ ปิยวรรณ และภูภาพร เชิงเอี่ยม. ระบบวางแผนทรัพยากรองค์กรในงานบัญชี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- พัชร จิตต์ผ่อง. การใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MIMS ในระบบสารสนเทศด้านบัญชีการเงินและงบประมาณที่เหมืองแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- มณฑิรา กิจสัมพันธ์วงศ์. ผลกระทบของเทคนิคการสอบบัญชีและมารยาทของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2550.
- โรเบิร์ต กาเย่ (Robert Gagne). “ทฤษฎีการเรียนรู้”, ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne). <http://school.obec.go.th/tsb/webtsb/gagne.pdf>. 26 สิงหาคม, 2554.
- วิรัช สุภจินต์. การศึกษาการนำโปรแกรมช่วยในการตรวจสอบบัญชี ACL มาช่วยในการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ในพื้นที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 7. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- วีรณา ติระณะประกิจ. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่ทำให้คุณภาพงานสอบบัญชีลดลง. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552.
- สมใจ ลักษณะ. การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2547.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุชาย ยังประเสริฐกุล. การสอบบัญชี. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ที พี เอ็น เพรส, 2549.
- สุมาลี ระหว่างบ้าน. “การเรียนรู้”, พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้. <http://www.blogger.com/profile/08373489339332276081>. 27 มกราคม, 2555.
- สุนิษา ธงจันทร์. ผลกระทบของคุณลักษณะทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- อัญมณี ธีรสุทธิ. การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชีสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด. ปทุมธานี : กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2550.
- อุษณา ภัทรมนตรี. การตรวจสอบและควบคุมด้านคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เท็ก แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น จำกัด, 2543.
- _____. การตรวจสอบและการควบคุมด้านคอมพิวเตอร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. Career development in practice. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ เอ อาร์ เซ็นเตอร์, 2550.
- Choo, Freddie. “Auditer Knowledge Content and Judgment Performance : A Cognitive Script Approach”, Accounting Organization and Society. 21(4): 339-359, 1999.
- Francis, R. Jere. “What do We Know About Audit Quality?”, The British Accounting Review. 36(4): 345- 368; December, 2004.
- Fraser, S. and M. Hatherly. “The Balance on the Balanced Scorecard a Critical Analysis of Some of its Assumptions”, Management Accounting Research. 11(1): 19-34; March, 2003.
- Jeong, S. Woo and R. Joonhwa. “Big Six Auditors and Audit Quality: The Korean Evidence”, The International Journal of Accounting. 39: 176-196; April, 2004.
- Millet, J. D. Management in public service. New York: Mc Graw-Hill, 1954.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

Richard B. Lanza. 101 ACL Applications: A Toolkit for Today's Auditors. Canada: Global Audit Productions, 1997.

Ryan, T. A., & Smith, P. C. Principle of industrial psychology. New York: The Ronald Press Company, 1954.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเลขที่.....

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

**เรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพ
การสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบที่สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง ปัจจัยคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพการสอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4 เพื่อประกอบการศึกษาของผู้วิจัยหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่าน ในการตอบแบบสอบถาม โดยโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกคำถาม ผู้วิจัยขอรับรองว่า ข้อมูลที่ท่านให้ถือเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คำถามปลายปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชี

ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยในการสอบบัญชี

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม และกรุณาส่งแบบสอบถามกลับภายใน 7 วัน

ขอขอบพระคุณที่ให้ข้อมูลไว้ ณ โอกาสนี้

(นางวรารพร เนืองโสม)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ส่วนที่ 1 คำถามปลายปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง ☐ หน้าคำตอบที่ท่านเลือก

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 35 ปี

☐ 36 – 45 ปี

☐ 46 – 55 ปี

☐ มากกว่า 56 ปี

3. สถานภาพ

☐ โสด

☐ สมรส

☐ แยกกันอยู่

☐ หย่าร้าง

☐ หม้าย

4. วุฒิการศึกษา

☐ อนุปริญญา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงานสอบบัญชี

☐ ต่ำกว่า 3 ปี

☐ 3-7 ปี

☐ 7-11 ปี

☐ มากกว่า 11 ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี 1) ท่านมีเทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) ช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี					
2) ท่านสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) มาช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น					

คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประสบการณ์งานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี 1) ท่านมีเทคนิควิธีการ ความรู้ ความชำนาญ ในการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) ช่วยในการวิเคราะห์ และตรวจสอบข้อมูลในการปฏิบัติงานสอบบัญชี					
2) ท่านสามารถนำประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (ACL) มาช่วยในกระบวนการงานสอบบัญชีให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น					
3) ประสบการณ์ที่ผ่านมาจากการสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ACL) มีมากพอที่ทำให้ท่านสามารถปฏิบัติงานสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจในระบบการทำงาน ด้านซอฟต์แวร์ (software) ซึ่งเป็นชุดคำสั่งหรือ โปรแกรมที่สั่งให้ ฮาร์ดแวร์ (Hardware) ทำงานต่างๆ ตามต้องการ เช่น โปรแกรม Microsoft Word, Microsoft Excel					
5) ท่านเคยได้รับการอบรมด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ทำให้มีพื้นฐานและความรู้รอบตัวเกิดความมั่นใจปราศจากความกลัว กล้าที่จะใช้งานเพราะช่วยให้การปฏิบัติงานสะดวกและรวดเร็วมีประสิทธิภาพมากขึ้น					
6) ท่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการสำรองข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลที่ได้จากการประมวลผล					
ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี 7) ท่านสามารถปฏิบัติการนำเข้าข้อมูลสู่โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี ACL (การสร้าง Project) เพื่อทำการตรวจสอบบัญชีได้					
8) ท่านสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลทางการเงิน และหาแนวโน้มเบื้องต้นเพื่อประกอบการวางแผนการตรวจสอบบัญชีและวิเคราะห์ ยอดขาย ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน กำไรขั้นต้น และกำไรสุทธิ เพื่อหาแนวโน้มของรายได้ และค่าใช้จ่ายและกำไรที่เกิดขึ้นของแต่ละประเภทสินค้าได้					

คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9) ท่านสามารถทดสอบความถูกต้องของข้อมูลในแฟ้มข้อมูลทั้งหมดหรือบางส่วนที่สนใจได้					
10) ท่านสามารถวิเคราะห์หาอัตราส่วนทางการเงิน เช่น อัตราส่วนหมุนเวียน อัตราการหมุนเวียนของสินค้า และวิเคราะห์หารายการสินค้าที่ล้าสมัย หรือหมดอายุที่ยังคงค้างอยู่ในคลังสินค้าได้					
11) ท่านสามารถทดสอบการควบคุมภายใน เช่น การสอบทานความถูกต้องในการอนุมัติรายการสินค้า หรือเงินกู้ ตามวงเงินที่กำหนด หรือ สอบทานราคาขายหรือต้นทุนขายของสินค้าที่มีราคาสูงหรือต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด					
12) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้คำสั่งในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis Commands) ของ โปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ได้ (คำสั่ง Count ,Total, Statistical/Statistic, Stratify, Classify, Age, Gap, Duplicate)					
13) ท่านมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถใช้คำสั่งในการสร้างข้อมูล (Data Creation Commands) ของ โปรแกรมช่วยสอบบัญชี ACL ได้ (คำสั่ง Summarize, Extract, Export)					
ความสามารถในการเรียนรู้ 14) ท่านสามารถที่จะรับรู้ ข้อมูลสารสนเทศและเนื้อหาสาระใหม่ๆ ในสาขางานที่ทำ ได้อย่างรวดเร็ว					
15) ท่านมีทัศนคติที่ดี และมีความตั้งใจ ต่องานที่ปฏิบัติ บ่งบอกถึงการมีความพร้อมที่จะเรียนรู้					
16) ท่านมีแรงจูงใจ และมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนา งานและพัฒนาตนเองให้มีประสิทธิภาพ					
17) ท่านสามารถจดจำ และระลึกถึงสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้วได้อย่างรวดเร็ว แสดงถึงควมมีทักษะในการเรียนรู้					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณภาพการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความถูกต้อง					
1) ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีด้วยความถูกต้องและชัดเจน					
2) ท่านนำเสนอเนื้อหาของรายงานที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างการตรวจสอบ โดยไม่บิดเบือน หรือปกปิด					
3) รายงานการสอบบัญชีได้นำเสนอความจริงทุกประการที่ได้รับจากการตรวจสอบ ด้วยความระมัดระวัง และแม่นยำ					
4) รายงานการสอบบัญชีได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป					
ด้านความเที่ยงธรรม					
5) ท่านนำเสนอรายงานโดยพิจารณาจากสถานการณ์รอบด้านที่เกิดขึ้นจริง ปราศจากอคติ และมีความซื่อสัตย์ไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ					
6) ท่านรับตรวจสอบบัญชีสหกรณ์โดยปราศจากความลำเอียง					
7) ท่านให้ความสำคัญกับการสอบบัญชีและการนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน					
ด้านความชัดเจน					
8) ท่านใช้ภาษาที่ง่ายและหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาทางวิชาการ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ได้อย่างรวดเร็ว					
9) ท่านให้ความสำคัญต่อการใช้คำศัพท์ในการนำเสนอรายงานการสอบบัญชี เพื่อป้องกันความผิดพลาดและเพื่อประโยชน์ต่อการนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลเสมอ					
10) การนำเสนอรายงานหากมีการใช้คำศัพท์เฉพาะหรือคำศัพท์ทางเทคนิค ท่านจะอธิบายประกอบไว้ด้วย					

คุณภาพการสอบบัญชี (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความกะทัดรัด					
11) ท่านให้ความสำคัญต่อการสื่อสารข้อมูลอย่างตรงประเด็น ไม่อ้อมค้อม					
12) ท่านนำเสนอรายงานเฉพาะข้อความที่มีสาระสำคัญและมีประโยชน์สำหรับ ผู้ใช้ท่านั้น					
13) ท่านนำเสนอรายงานการสอบบัญชีที่กระชับและได้ใจความ พิจารณาคัดทอนข้อความและคำฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นออกไป แต่ยังคงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของแนวคิดที่รายงานไว้ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจและใช้เวลาน้อย					
ด้านความคิดสร้างสรรค์					
14) ท่านได้แสดงความคิดเห็นในรายงานการสอบบัญชีเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา					
15) การนำเสนอข้อมูลในรายงานการสอบบัญชีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง					
16) ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้จากการตรวจสอบมาเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำหรือแก้ไขข้อบกพร่องให้สหกรณ์มีการปรับปรุงในทางที่ดีขึ้นและใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบครั้งต่อไป					
ด้านความสมบูรณ์					
17) ท่านนำเสนอข้อมูลสารสนเทศและข้อสังเกตที่สำคัญอย่างครบถ้วนสมบูรณ์สำหรับการนำไปใช้เพื่อการตัดสินใจของสหกรณ์เสมอ					
18) ท่านให้ความสำคัญกับข้อมูลและหลักฐานในการตรวจสอบอย่างครบถ้วน					
19) ท่านนำเสนอรายงานและให้ข้อสรุปตลอดจนคำแนะนำกับสหกรณ์ที่รับตรวจอย่างเพียงพอ					

คุณภาพการสอบบัญชี (ต่อ)	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความทันกาล					
20) ท่านนำเสนอรายงานผลการตรวจสอบอย่างไม่ลำเอียงเน้นถึงคุณภาพการสอบบัญชี มีความครบถ้วนสมบูรณ์ และทันเวลา ยิ่งผู้ประกอบวิชาชีพเสมอ					
21) ท่านให้ความสำคัญในเรื่องของเวลาในการนำเสนอรายงานเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถรับทราบข้อมูลได้ทันที					
22) ท่านสามารถนำเสนอรายงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว					

ส่วนที่ 2 คำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมช่วยในการสอบบัญชี

- 1
- 2
- 3
- 4

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

- 1
- 2
- 3
- 4

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
คุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
คุณลักษณะของผู้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี		
	ประสิทธิภาพงานสอบบัญชีโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี	
1	0.744	
2	0.847	
3	0.806	
	รวม	0.898
ความรู้พื้นฐานด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ		
4	0.656	
5	0.654	
6	0.671	
	รวม	0.808
ความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปช่วยสอบบัญชี		
7	0.740	
8	0.808	
9	0.846	
10	0.762	
11	0.872	
12	0.867	
13	0.858	
	รวม	0.947
ความสามารถในการเรียนรู้		
14	0.713	
15	0.832	
16	0.731	
17	0.722	
	รวม	0.885

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
คุณภาพการสอบบัญชี		
	ด้านความถูกต้อง	
1	0.834	
2	0.933	
3	0.903	
4	0.836	
	รวม	0.948
	ด้านความเที่ยงธรรม	
5	0.935	
6	0.981	
7	0.970	
	รวม	0.982
	ด้านความชัดเจน	
8	0.869	
9	0.925	
10	0.818	
	รวม	0.937
	ด้านความกะทัดรัด	
11	0.946	
12	0.968	
13	0.899	
	รวม	0.971
	ด้านความคิดสร้างสรรค์	
14	0.895	
15	0.938	
16	0.929	
	รวม	0.962

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ค่าความเชื่อมั่น
	คุณภาพการสอบบัญชี (ต่อ)	
	ด้านความคิดสร้างสรรค์	
14	0.895	
15	0.938	
16	0.929	
	รวม	0.962
	ด้านความสมบูรณ์	
17	0.958	
18	0.957	
19	0.944	
	รวม	0.968
	ด้านความทันกาล	
20	0.960	
21	0.961	
22	0.961	
	รวม	0.982

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ

นางวรพร เนื่องโสม

ประวัติการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, พ.ศ. 2542 - 2545

ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 2)

สาขาวิชาเอก การบริหารธุรกิจ (การบัญชี)

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2546 – ปัจจุบัน

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

ตำแหน่ง นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

นักวิชาการตรวจสอบบัญชีชำนาญการ

สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ที่ 4

ถนนสถิตยนิมมานกาล อำเภอวารินชำราบ

จังหวัดอุบลราชธานี